ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

1993 йил 25 февраль
ПАЙШАНБА
№ 24 (5.467).
НАРХИ: ОБУНАЧИГА 3 СЎМ, СОТУВДА 5 СЎМ.

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-сиёсий газетаси • 1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ҚАЙТА ИШЛАШ САНОАТИ

«ФАРОВОН»— ЙЎЛИ РАВОН

Зангиота районидаги Алишер Навоий номли жамоа хўжалигида «Фаровон» фирмаси иш бошлади. Пойтахтнинг шундоқ биқинида жойлашган янги корхона хўжалик ва одамларнинг эҳтиёжидан ортиб қолган пиёз, сабзавотларни қабул қилаяпти. Биз иш авжига чиққан пайтда фирмага кириб бордик. Унинг президенти Билол Султонов компьютерда ҳисоб-китоб ишлари билан шуғулланаётганди.

— Ҳозир пиёз қабул қиляпмиз, — дейди у. — Соатига бир тонна пиёз тозалайдиган машинамиз бор. Тозаланган пиёзни СКО-90 маркали қуритиш ускунасига ўтказамиз. У ерда соатига 60—70 килограмм қоқи чиқади. Қизилча, лавлаги, картошка, сабзи, карамни ҳам қуритаяпмиз. Буғ ва электр кучи билан ишлайдиган 2 та қуритгичда кунига 30 тонна маҳсулот чиқарамиз. Бу машиналарни Россиядан олганмиз, уни қўшимча жиҳозлаб ўрнатдик. Қуритилган сабзавот таркибидаги дармондорилар тўлиқ сақланиб қолади. Сифати ҳам яхши. Узоқ вақт сифатини сақлайди.

Помидор ҳалими солинган банкаларни қутиларга жойлаштираётган қизлар, ишчилар чаққон, зарбдорчасига ишлашаяпти. Негаки, қилган меҳнатларига яраша яхши ҳақ— 7—8 минг сўмдан олишяпти. Тушлик овқат бепул. Ҳар ойда илғор ишчиларга минг сўмгача қўшимча ҳақ ҳам берилаяпти.

Чунки, ишчи қанча кўп ва сифатли маҳсулот берса, корхона шунча кўп фойда олади.

Билол Султонов 1989 йилда давлатдан 450 минг сўм қарз олиб шу цехни қуришга киришган эди. Унинг таркибида қуритиш ускунаси, помидор ҳалими, шарбат ва компот дастгоҳлари, мураббо пишириш қурилмалари бор эди. Уч йил мобайнида олинган фойдадан бурноғи йили яна бир цех қурилди. Унга меваларни буғлаб пиширадиган ускуна ўрнатилди. Мосламаларнинг қуввати ошди. Корхона ҳудуди бир гектардан зиёдроқ кенгайди.

Эндиликда корхонада томат, компот, мураббо, меваларнинг турли хил ширин ҳалимлари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

Корхона қуввати 3 миллион шартли банкага мўлжалланган. Бироқ, шакар ва меванинг камлиги сабабли 600—700 минг шартли банка маҳсулот ишлаб чиқараяпти.

Келгусида корхона янада кенгайтирилади, чет эл ускуналари билан жиҳозланади. Жойларда филиаллар очилади.

Яхши ният—ярим мол. Ишнинг кўзини билиб ҳаракат қиладиганларнинг иши ҳамиша ривож топаверади. «Фаровон» фирмасининг фаолияти кенгайиб бораётгани ана шундандир.

Т. ЕРҚУЛОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

ХУШХАБАР

● Олтинсой вино заводида қуйиш линияси ишга тушди. Энди узум мусалласи ярим литрлик шишаларга қуйилиб, дўкон пештахталарига чиқарилади.

Денов ва Олтинсой районларида янги цех иш бошлади. Кунига 15 тоннадан ортиқ маҳсулот бераётган цехларда узум шарбати қайта ишланяпти. Олинаётган спирт вилоят ҳудудидаги кўплаб корхоналарга арзон нархда етказиб берилмоқда. Шу йил давомида бу цехлар янада такомиллаштирилиб, маромига етказилган спирт ишлаб чиқариладиган бўлади.

Сариосиё консерва заводининг қуввати 40 фоизга ошадиган бўлди. Мавжуд линиялар таъмирланиб, янги ускуналар билан жиҳозланди. Шунингдек консерва заводи қошида узумни қайта ишлайдиган кичик корхона ишга тушди.

Сурхондарё вилояти аҳолиси қиш ва баҳор фаслларида ҳам сархил мева, сабзавот, узум ва полиз маҳсулотлари билан таъминланадилар. Шу мақсадда 3 минг тонна сиғимли совуқхона-омборхона барпо этиляпти.

Узум данаги илгари чиқитга чиқариб юборилларди. Олтинсой районида очилган. Улуғбек номли кичик корхонада эса у қайта ишланиб, ёғ чиқариш йўлга қўйилди. Ҳозирча йилига 80 тонна ёғ ишлаб чиқарилиб, кунжараси шахсий хўжалик моллари учун сотилаяпти.

Бундан ташқари олтинсойликларни яна бир нарса қувонтирди. Яъни яқинда ўрнатилган «Сандвик» фирмасининг линиялари ортиқча маҳсулотларнинг бузилишига йўл қўймайди. Бу ерда йилига 4 минг тонна қуритилган маҳсулот ишлаб чиқарилади.

● 1947 йилда барпо этилган Шаҳрисабз консерва заводи қайта таъмирланмоқда. Сув йўллари янгиланиб, кунига 50 тонна буғ берадиган ДЕ-25/14 қозонлари, кунига 600 тонна помидорни қайта ишлайдиган линиялар ўрнатилди. Натижада корхонанинг ишлаб чиқариш қуввати 1200 тоннадан 1600—1700 тоннага ошди. Шунингдек ортиш, тушириш каби оғир ишлар механизациялаштирилди, 3 та омборхона-совуқхона қуриляпти. Йилига бир яриммиллион дона 9 килограмм сиғимли тунука идиш ишлаб чиқариш цехи ҳам кенгайтирилди. Энди бу ерда яна шунча миқдорда турли хил ҳажмларда тунука идишлар тайёрланади. Линиялар Қримдаги озиқ-овқат машиналари ишлаб чиқариш бирлашмасидан шартнома асосида олинди.

Чироқчи районида шу заводнинг филиали барпо этилмоқда. Ҳозирча бу ерда кунига 150 тонна помидор қайта ишланади.

● Каттақўрғон шаҳрида болалар учун озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхонасининг биринчи навбати ишга тушди. Бу ерда кичик ҳажмли банкаларда шарбатлар, мева халимлари, дармондори меваларнинг қўшилмасидан тайёрланган лаззатли ичимликлар ишлаб чиқиляпти. Корхонанинг иккинчи ва учинчи навбатларини чет эл линиялари билан жиҳозлаш давом этмоқда.

● Андижондаги Куйганёр қишлоғида очилган томат цехи кўпчиликни қувонтирди. Энди қишлоқ аҳолиси ҳам эҳтиёждан ортиқча тез бузиладиган маҳсулотларини ҳеч қандай қийинчиликсиз корхонага топширади. Цехда бир кеча-кундузда 200 тонна помидор қайта ишланади.

Т. ТЎЛҚИНОВ.

УНИ ОППОҚ, НОНИ МАЗАЛИ

Бир йил аввал Турғунбой Сайдалиев Асака ун заводи билан келишиб Шаҳрихон районида ун тегирмони очган эди. Тадбиркор энди тегирмонини кенгайтиряпти.

— Андижон қишлоқ хўжалигини механизациялаш техникумида ўқиб юрган кезларимда техникага ҳам қизиқардим, — дейди у. — Асака ун заводига бориб асбоб-ускуналарни ишлатишни ўргандим. Шахсий тегирмон очиш ниятим борлигини эшитиб бош механик Алижон Қўлдошев қўлидан келганича ёрдам берди. Аммо тегирмон ускуналарини топиш жуда ҳам қийин кечди. Уни бутун водийдан излаб топишимга тўғри келди.

Турғунбойнинг ҳаракати зое кетмади. Ўтган йилнинг баҳорида тегирмон ун торта бошлади. Ишбилармон йигит эса изланишларни давом эттирди. Асака ун корхонасидан Мўминжон Мирзаев, Анатолий Елизаров ва пайвандчи Мўминжон Қосимовларни ҳамкор қилиб олди. Уларнинг ёрдамида тегирмон қуввати оширилди. Авваллари кунига 1—2 тонна ишлаб чиқилган бўлса, энди ҳар куни 30 тоннадан ошириб ун тортиляпти.

М. РАҲМОНОВ.

БОЛАЛАР УЧУН КИЙИМ-КЕЧАК

Асака саноат комбинати шу кунларда олти турда маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Корхона жамоаси бу йил 21,1 миллион сўмлик халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни режалаштирган. Яқинда трикотаж цехига чет элда ишлаб чиқарилган тикув машиналари ўрнатилди. Булар маҳсулотларнинг сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш имконини бераяпти. Ҳозир трикотаж цехи чеварлари ёш болалар учун кийим-кечаклар тайёрлашни ўзлаштирди. Бу ерда ҳар ойда 200 минг сўмлик ана шундай кийим-кечаклар ишлаб чиқарилмоқда.

Ш. КЕЛДИЕВ,
жамоатчи мухбир.

ШАРОИТ ВА ИМКОН

Қизилтепа районидаги Қосим Қобилов номли жамоа хўжалигида 3 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадиган завод маҳсулот бера бошлади. Завод меҳнатчилари олма, беҳи компотлари ва анжир мурабболаридан иборат жами 7 турдаги консерваларни савдо тармоқларига жўнатдилар. Собир Ширинов, Гулфия Ражабова, Гулшан Ҳамроева, Моҳигул Шодиева, Ҳуршида Солиева каби ишчилар зўр ғайрат кўрсатишмоқда.

— Завод қувватини ошириш мақсадида бу йил камида 10 гектар майдонни хўжаликдан олиб, ўзимиз помидор, карам, булғор қалампири, бодринг етиштирамиз, — дейди завод директори Муҳсин Турсунов. — Бу тадбир ишчиларнинг бекор туриб қолмаслигига имкон яратади.

Б. ЭГАМОВ.

ИЖТИМОИЙ ҲИМОЯЛАШ ТАЯНЧИ

ПРЕЗИДЕНТ ТАДБИРЛАРИ *Бухорога* НИМА БЕРДИ

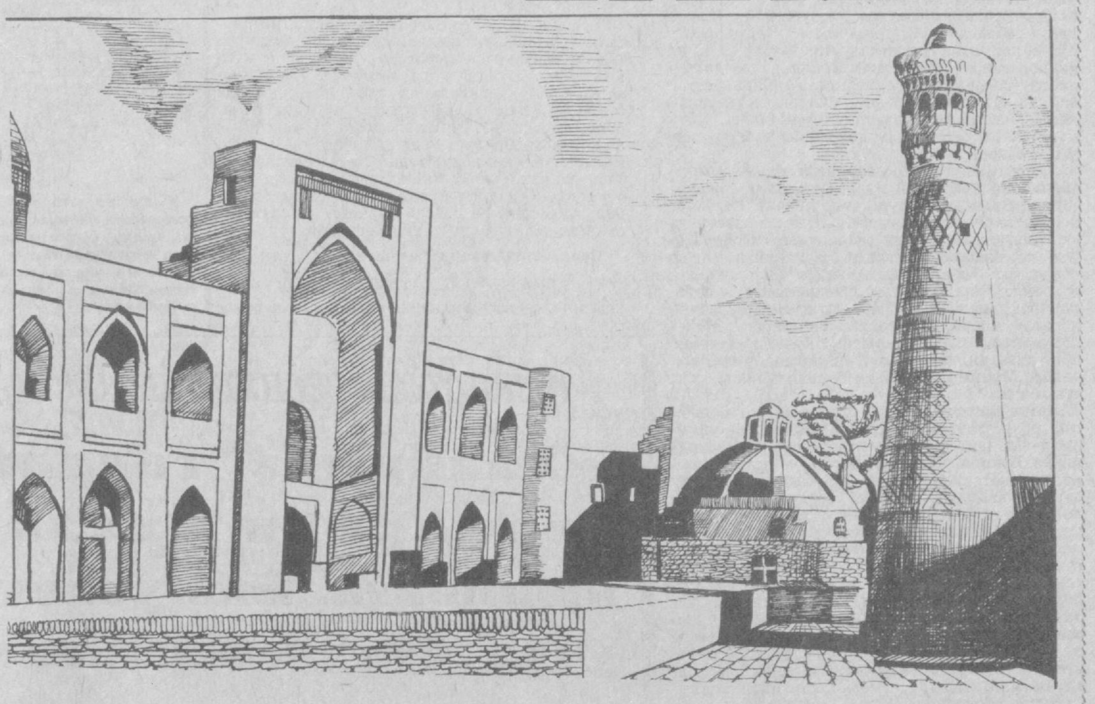

● Республика Президенти И. А. Каримовнинг режадаги ҳосилнинг 15 фоизи ҳамда режадан ортиқча хом ашёни эркин нархларда сотиш ҳуқуқини хўжаликларга бериш тўғрисидаги Фармони қишлоқ меҳнаткашлари моддий манфаатдорлигини таъминлаш, жамоа ва давлат хўжаликлари иқтисодиётини юксалтиришда муҳим омил бўлмоқда. Хайрли тадбир шарофати билан Бухоро колхозлари, совхозлари ўтган йил бўйича 7 миллиард сўмга яқин қўшимча даромад оладилар.

● Агар 1991 йилда вилоят қишлоқ хўжалигида умумий даромад 1 миллиард сўмдан сал ошган бўлса, ўтган йили бу кўрсаткич 11 миллиард сўмни ташкил этди. Дала меҳнаткашларининг ўртача иш ҳақи 9 баравар ошди. Хўжаликлар пиллачиликдан 32,5 миллион сўм қўшимча даромад олдилар.

● Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлашда илдам қадамлар қўйиляпти. 206 километр водопровод, 648 километр газ тармоқлари қурилди. Бу борада Ғиждувон, Бухоро, Қоракўл, Ромитан, Шофиркон районларида ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

● Биргина Ромитан районида 150 дан ортиқ қўшма ва кичик корхоналар фаолият кўрсатмоқда. Уларда металл, мармар, ёғочни қайта ишлаш, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, маиший хизмат кўрсатиш, атлас тўқиш, пар ёстиқлар тайёрлаш йўлга қўйилди.

● Жондор районидаги Тошқул Холматов номли жамоа хўжалиги ҳудудидаги сут заводини Навоийдаги «Югпроммонтаж» тресли қурувчилари ғоят қисқа муддатда конверсия дастури асосида барпо этдилар. Кунига 20 тоннагача сутни қайта ишловчи бу корхона ҳозирнинг ўзида 7 турдаги маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Яқин вақт ичида завод Қоракўл, Олот районларида етиштирилган сутни ҳам қайта ишлаш қувватига эга бўлади.

● Бухоро районидаги Усмон Юсупов номли жамоа хўжалигида Италиянинг машҳур «Каррера» фирмаси кўмагида йирик «Чақмоқ» тикувчилик цехи фойдаланишга топширилди. Унда эркаклар ва болаларнинг пишиқ-бежирим кўйлаклари тикилмоқда.

● Вилоят ва чет эл фирмалари ҳамкорлиги кенгайиб боряпти. Келгусида Ҳиндистон билан биргаликда барпо этилаётган «Гуфик — Авиценна» дори-дармонлар фабрикаси, Исроил фирмаси билан ёғ, озуқавий протеин ишлаб чиқарадиган корхона фойдаланишга топширилади.

Хитойнинг Цицикара шаҳридан келтириладиган қанд ва спирт заводи ускуналари Ромитан туманида ўрнатилади. Швейцариянинг «Петра-Пак» фирмаси сут маҳсулотларини қуйиш, қадоқлаш ускуналарини ўрнатади. Жанубий Корея ишбилармонлари Бухоро уйсозлик комбинати цехларида рангли телевизор ишлаб чиқаришни йўлга қўядилар. Бухоро пахта тозалаш заводи бўлимларида Болгария телефон аппаратларини йиғувчи корхона очилади.

● Бу йил вилоят иқтисодиётининг асосий тармоғи хўжаликлар, қишлоқ оилаларининг даромад манбаи — пахтачилик янада ривожлантирилади. Жами 10 минг гектар ер ўзлаштирилиб, экин майдонлари кенгайтирилади, янги боғ-роғлар барпо этилади. 25 минг гектарга дон экилади.

Газетамиз шу кундан эътиборан Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳаётбахш тадбирларининг меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялашдаги самаралари хусусида Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятлардан махсус саҳифалар бериб боради.

БАҲОНА ИЗЛАЁТГАНЛАР

Кейинги пайтда йўл ҳақи жуда ошиб кетди. Бензин, эҳтиёт қисмлар тақчиллиги ҳам автобуслар қатновининг сийраклашиб қолишига сабаб бўлмоқда. Буни биз, йўловчилар тўғри тушуниб турибмиз. Денов автобус таксомотор корхонаси маъмурияти ҳам ички имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланиб, йўналишларда автобус қатнови меъёрини сақлаб туришга ҳаракат қилаяпти. Яқинда янги автобуслар бош бекати йўловчилар ихтиёрига топширилди.

Узун районига қарашли Ленин номли, «Хўжанд» жамоа хўжаликлари меҳнаткашлари шу пайтгача «Йўқолиб» қолган «Денов-Дазара» автобуси янги йилдан бошлаб яна қатнай бошлашига умид қилган эдилар. Бироқ бу умид пучга чиқди. Улар янги бош бекатда ўз қишлоқларига қатнайдиган автобусни тополмаяптилар.

Биз йўл азобини тортган оддий бир йўловчи сифатида бош бекат назоратчиларга дардимизни айтгандик. Улар турли баҳоналарни рўкач қилиб, сабаб ахтаришди. Аммо уйчи ўйлагунча таваккалчи ишини битириб қўяркан. Аҳолига транспорт хизмати кўрсатиш бошқармаси (ТЭА)нинг юк машинаси шофёрлари аҳоли юкларини ташиш ўрнига тайёр йўловчи ташишга мослашиб олишди. Йўловчиларга хизмат кўрсатиш асосий вазифаси ҳисобланган автобус-таксомотор парки (директори К. Сапиев) ва автобуслар бош бекати раҳбарлари эса иш ўрнига баҳона излаш билан оворалар.

А. ТОШМУРОДОВ.
Узун район «Хўжанд» жамоа хўжалиги.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

Б. Ҳ. УМУРЗОҚОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЖТИМОИЙ ТАЪМИНОТ ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Баҳодир Ҳамидович Умурзоқов Ўзбекистон Республикаси ижтимоий таъминот вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 24 февраль.

«Қишлоқ ҳақиқати» бонг уради

ПОПДА ЧОРВАЧИЛИК НЕГА ОҚСАМОҚДА?

Ўзбекистонда 1991-92 йилги чорва қишлови қандай машаққатлар билан ўтганини мутахассислар айниқса яхши билишади. Чекилган заҳматлар ҳали ёдимиздан кўтарилгани йўқ. Афсуски, ундан ҳамма бирдек хулоса чиқармаган кўринади. Йўқса барча хўжаликларда қишловга етарли миқдорда озуқа жамғарилларди.

Ҳа, озуқа заҳирасини барпо этмай туриб чорвачиликни ривожлантириб бўлмайди. Бу азалий ҳақиқат. Бироқ Поп районида бунга тўла амал қилинмаётгани кишини ташвишлантиради. Бултур район бўйича 23.444 тонна ўрнига 18.313 тонна озуқа бирлиги жамғарилди. Ёки режа 78 фоизда қолиб кетди. Айниқса, беда пичани, силос бостиришдаги кўрсаткичлар ўта ташвишли. Емиш сифати талаб даражасида эмас. «Машъал», «Иттифоқ» ва Беруний номли жамоа ва «Ғурумсарой» давлат хўжаликларида аҳвол ниҳоятда жиддий. Соғин сигирлар керакли миқдорда озиқлантирилмаслиги оқибатида маҳсулдорлик тушиб кетган. Айни кунларда ушбу жамоаларда бир сигирдан кунига 4,5—5 килограммдан маҳсулот олинаяпти холос.

Яна бир ачинарли жиҳати шундаки, районда бузоқ олишда имкониятлардан тўла фойдаланилмаяпти. Сунъий қочириш пунктлари иши қониқарсиз ташкил этилган. «Ғурумсарой» давлат ва «Машъал» жамоа хўжаликларида сигирлардан 25 фоизи куйга келган пайтида қочирилмаган. Яъни муддатдан 90—100 кун ўтиб кетган. Ғунажинлар ҳам вақтида уруғлантирилмаяпти.

Тармоқни оёққа қўйишнинг яна бир шарти — чорвадор меҳнатига яраша ҳақ тўлашдир. Қолаверса бу бозор иқтисодиёти талаби. Бироқ Поп районии хўжаликларида човадор меҳнатини рағбатлантириш кўнгилдагидек эмас. Бир центнер сут етиштиришга 100 сўм ҳақ тўланаётир. Ваҳоланки, бошқа вилоятларда етиштирилган маҳсулотга давлат ҳарид нархининг 30 фоизи миқдорида маош берилмоқда...

Виждонан айтганда тармоқдаги аҳволни ўнглаш юзасидан дастлабки қадамлар қўйилаяпти. Чорвадорларга амалий ёрдамни кучайтириш мақсадида штаб тузилган. Район ҳокимининг топшириғига биноан тегишли корхона ва ташкилотлар хўжаликларга бириктилган. Фермаларга қўшимча ишчи кучи ва техника ажратилди. Сут етиштириш ва давлатга сотиш ўтган йилдагидан бирмунча кўпайди. «Сирдарё» жамоа хўжалигида ҳар сигирдан 10 килограмм ва ундан ошириб сут соғиб олинаётир.

Мухтасар қилиб айтганда Попда тармоққа муносабатни ўзгартириш зарур. Акс ҳолда олдинга силжиш бўлмайди, жабрини ўзимиз тортамиз.

Т. ҒАНИЕВ.

ХУСУСИЙЛАШТИРИШДА ЖАҲОН ТАЖРИБАСИГА ТАЯНИЛАДИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳомийлигида Тошкентда ўтаётган «хусусийлаштириш — иқтисодий ислоҳотнинг, ижтимоий бозор иқтисодиётига ўтишнинг муҳим омили» мавзуидаги халқаро анжуман ўз ишини давом эттирмоқда. 23 февраль куни чет эллик мутахассислар республикамиз вазирликлари, муассасалари, концернлари, уюшмалари, корпорация ва бирлашмалари вакиллари билан саноати ривожланган ва ривожланаётган мамлакатларда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш жараёнлари, хусусийлаштиришда жаҳонда тўпланган тажрибалар ҳақида фикрлашдилар.

Мен бу халқаро семинарда БМТнинг иқтисодий-ижтимоий тараққиёт бўлими вакили сифатида иштирок этяпман. Биз чет эл сармоялари билан шуғулланамиз, дейди америкалик мутахассис О. Маврики. — Бу ерда биз хусусийлаштириш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида муайян тасаввурга эга бўлдик. Ўзбекистон бу мураккаб жараённинг дастлабки босқичида турибди. Сир эмаски, жаҳон тажрибасида ҳусусийлаштиришнинг барча учун бирдек қабул қилиш мумкин бўлган тайёр андозаси йўқ. Шунга қарамай, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти кўп мамлакатларда синалган дастурлар, принципларни тавсия этадики, улар Ўзбекистонга жуда асқотиши мумкин. Анжуманда қатнашишимиздан мақсад ҳам мамлакатингизга барча ривожланган давлатлар босиб ўтган бу оғир жараённи талафотларсиз амалга оширишда кўмаклашишдан иборат.

Халқаро семинарда туркиялик мутахассислар Али Гунар ва Арда Оқарсу ҳам қатнашмоқдадлар.

Туркияда 1984—85 йилларда хусусийлаштириш жараёни кенг кўламда бошлаган эди. дейди Туркия хусусийлаштириш идораси тадқиқотлар бўлими мудири Али Гунар. — Айни пайтда иқтисодиётимизда давлат сектори ҳиссаси 50 фоизни ташкил этади. Ишлаб чиқаришнинг қолган ярми эса ҳусусий корхоналар ҳиссасига тўғри келади. Ўтган 8—10 йил давомида биз хусусийлаштиришда маълум тажриба тўпладик. Ана шу тажрибаларимизни ўзбекистонлик биродарларимиз билан баҳам кўраётганимиздан мамнунмиз. Бу ерда муваффақиятга эришиш учун барча имкониятлар мавжуд. Яқин 10—15 йил ичида мен Ўзбекистонга ташриф буюриб, уни ҳозирги ривожланган давлатлар даражасида кўришимга ишонаман.

Анжуманга ташриф буюрган меҳмонларнинг бундай эзгу нияти меҳнаткаш халқимизнинг интилишлари билан уйғунликда муваффақият келтиради, деб умид қиламиз.

Амирқул КАРИМ,
(ЎзА).

Ижтимоий ҳимоялаш таянчи

ПРЕЗИДЕНТ ТАДБИРЛАРИ Бухорога НИМА БЕРДИ

ТАШАББУСКОРЛИК МАСЪУЛИЯТ ДЕМАК

Вилоят ҳокими Д. С. Ёдгоров халқ депутатлари Бухоро вилоят Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида ёруғ юз билан ҳисобот берди. Боиси Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг йўл-йўриқ ва кўрсатмаларига қатъий амал қилиб, вилоят иқтисодиёти, маданияти тараққиёти манфаатларида амалга оширилаётган хайрли ишларга бош-қош бўлиш, меҳнаткашларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, улар мушкулини осон этиш ҳокимлик дастурининг асоси бўлмоқда.

Ҳозирги мураккаб шароитда саъи-ҳаракатларни бирлаштирмай туриб мақсадга эришиш қийин. Буни яхши тушунган вилоят Кенгаши депутатлари ҳамкор-ҳамжиҳатликда фаолият юритишмоқда. Уларга сайловчилар томонидан 230 та наказ берилганди. Кўпчилиги муваффақиятли бажарилди. Айниқса қишлоқларни ободонлаштириш, хонадонларни зангори оловдан баҳраманд этиш, йўллар қуриш борасида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Ноиблар кўпроқ одамлар орасида бўлиб, уларнинг орзу-интилишлари билан яқиндан танишмоқдалар. Муаммолар иложи борича жойида ҳал этилаяпти.

Ҳамжиҳатлик, мақсад сари барчани бирдек сафарбар этиш, мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиш ўз натижасини берди. Эндиликда Бухоро республиканинг энг илғор вилоятлари қаторида тилга олинмоқда. Меҳнаткашлар қаддини ростлаш, бозор қийинчиликларини енгишда Президент тадбирлари мададкор бўлаяпти. Улар шарофати туфайли деҳқонларнинг ишга, пировард натижага бўлган муносабати тубдан ўзгарди. Хусусан, ўтган йили пахтачиликда илдам қадамлар қўйилди. Бухоро республикада биринчи бўлиб давлатга оқ олтин топшириш режасини адо этиб, Президентимиз табрикномасига сазовор бўлди. Вилоят бўйича ҳосилдорлик 32 центнерни ташкил этди, режага қўшимча равишда 12 минг тонна қимматли хом ашё етказиб берилди. Қувончлиси шуки, имтиёзлар туфайли хўжаликлар ўтган йилги ҳосил ҳисобидан **7 миллиард сўмга яқин қўшимча даромад олишлари кўзда тутилмоқда.**

Нуфузли йиғилишларда Пешку районидаги Йўлдош Эргашев номли жамоа хўжалигида меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар ибрат қилиб кўрсатилади. Бу ерда пахтачилик сердаромад соҳага айланган. 3 миллион сўм меҳнатчиларга мукофот сифатида тарқатилганлиги ҳам бунинг исботидир. Яқин вақт ичида хўжалик аъзолари учун газ, электр энергияси бепул бўлади. Кўп болали оилалар, ногиронлар ҳимояга олинган. 1750 ўқувчига хўжалик стипендияси тўланмоқда.

— **Бозор муносабатига ўтиш даврида ижтимоий соҳа—соғлиқни сақлаш, таълим, маданият ва санъат, шунингдек илм-фан айниқса мушкул аҳволда қолмоқда,** — дея таъкидлаганди юртбошимиз И. А. Каримов.— **Биз учун тарихий, маданий, умуммиллий. маънавий қадриятлар, халқимизнинг руҳини баланд сақлаш, ёш авлодни тарбиялаш энг асосий вазифа бўлиб қолиши керак ва бу соҳалар ҳисобидан маблағларни тежай олмаймиз.**

Бухоро вилоят ҳокимлиги бу йўл-йўриқ, кўрсатмаларга оғишмай амал қилмоқда. «Таълим ҳақида»ги қонун асосида мактаб-маориф иши ривожлантирилмоқда. Бухоро шаҳрида турк лицейи, Шофиркон, Жондор, Қоракўл, Пешку районларида қобилиятли ўқувчилар учун мактаб-интернатлар очилди. Ўқитувчилар ойлиги оширилди, улар яшайдиган уйлар хусусийлаштирилди. Бозор шароитида олий ва ўрта махсус таълим хусусида ҳам катта ғамхўрликлар қилинмоқда. Педагогика олий илмгоҳи дорилфунунга айлантирилди. Режа иқтисод техникуми коллеж статусини олди. Бир гуруҳ ёшлар Туркиядаги олий ўқув юртларига юборилдилар.

Бозор шароитида нафақахўрлар, кўп болали оилаларга айниқса қийин. Буни ҳисобга олган ҳокимлик 155 минг нафақахўрнинг пенсиясини қайта кўриб чиқди. «Ғамхўрлик маркази» иш бошлади. Қизил Ярим ой жамиятининг вилоят бўлими ўн кунлик давомида 20 миллион сўмдан ортиқ маблағ тўплаганди. Унинг кўп қисми ёрдамга мухтож кишиларга сарфланмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида таъкидланганидек, ҳеч қайси мафкура давлат мафкураси сифатида ўрнатилиши мумкин эмас. Шунинг учун Бухорода ҳам умуминсоний қадриятларни эъзозлаш, уларни омма ўртасида тарғиб этишга алоҳида эътибор берилаяпти. Турли мазҳабдаги динларнинг ривожланишига кенг имконият яратилган. Буларнинг ҳаммаси 80 дан ортиқ миллат ва элат вакилларининг тинч-тотув яшашига асос бўлмоқда. Ҳозирги кунда вилоятдаги барқарор иқтисодий ва сиёсий вазият, миллатлараро ҳамжиҳатлик энг катта ютуқдир.

Муаммолар, баъзи камчиликлар ҳам йўқ эмас. Чорвачиликни ривожлантириш, озуқа базасини мустаҳкамлаш, фермерлик ҳаракатига янги куч бағишлаш учун ҳали кўп иш қилиш керак. Айрим районларда деҳқончиликнинг қатор соҳаларида ҳосилдорлик кутилгандек эмас. Буни мутасадди раҳбарлар, мутахассислар яхши тушунишмоқда. Келажакнинг ёрқин уфқлари белгиланган. Хусусан, асосий тармоқ — пахтачилик илдам ривожланади. Вилоят бўйича бу йил 10 минг гектар ер ўзлаштирилиб, пахтазорлар кенгайтирилади, янги боғ-роғлар вужудга келтирилади. Деҳқон (фермер) хўжаликлари ихтиёридаги ерлар 14 минг гектарга етказилади.

Бухороликлар республика Президенти И. А. Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида сўзлаган нутқини келажагимизни ёрқин белгилаб берган муҳим ҳаётий дастур сифатида баҳоламоқдалар. Унга қайта-қайта мурожаат этиб мураккаб шароитда муаммоларни ҳал этиш, ташаббус кўрсатиб ишлашни ўрганмоқдалар. «Дунёда» меҳнаткаш инсонлар жуда кўп. Аммо мақтаниш бўлса ҳам айтиб қўяй, ўзбек деҳқонига етадигани кам. Деҳқонларимиз бу гал ҳам фидокорона меҳнатлари билан Ўзбекистон иқтисоди таназзулга тушади деб «каромат» қилган фолбинларга муносиб зарба бердилар».

Ҳурматли Президентимизнинг бу юксак баҳоси бухоролик заршунослар, соҳибкорларнинг ҳам кучига-куч, ғайратига—ғайрат қўшди. Улар белни маҳкам боғлаб, ютуқларни мустаҳкамлаш учун ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлашмоқда.

Ҳозирги кунда вилоятда бўлсангиз эртаги кун ҳақида олижаноб фикрларни эшитиб, очиқ чеҳраларни кўриб дилдан қувонасиз. Муҳими шу. Қаерда ишонч, иштиёқ бўлса муваффақият ёр бўлаверади!

● Бухоро атторлик буюмлари фабрикасида ишчиларни ижтимоий ҳимоялаш юзасидан аниқ тадбирлар амалга оширилмоқда. Чеварлар ўзларига кўрсатилаётган ғамхўрликка жавобан зарбдорчасига ишлашмоқда. Хусусан 1-тикув цехи фахрийси Олима Аҳмедова фақат сифатли маҳсулот тайёрламоқда.

ҚОҚИЛСА СУЯ, ЙИҚИЛСА КЎТАР

Ҳаётдан ширини, инсондан азизи йўқ. Ўзбекистон Олий Кенгашининг ўн биринчи сессиясида таъкидланганидек, барчани хурсанд қилаётган нарса шуки, мураккаб шароитда яшаётган бўлсак-да, халқимиз жипслашиб, бир-биримизга меҳрли-оқибатли бўла бошладик. Бу қалбларга ишонч бағишламоқда, тинч-тотув яшашга асос бўлмоқда.

— Биз—ўзбеклар, ўз иззати, қадрини билган халқмиз, —дейди Шофиркон гилам тўқиш фабрикаси ишчиси Ф. Садриев. — Асло миллат ажратмаймиз. Зеро, ўз кучи ва келажагига ишонган халқнинг бағри кенг бўлади. Ўзбекистон раҳбарияти, хусусан ҳурматли Президентимиз Ислом Каримовнинг инсонпарварлик сиёсати меҳр-оқибат уруғини сочмоқда. Ҳозир ўкинч билан эслаймиз: бир вақтлар биз қаттиқ ишонган баъзи раҳбарлар «шунча одам қамалди», «шунча одам партиядан ўчди» деб Москвага мақтаниб ахборот бердилар. Ҳозирги раҳбарият кўрган чора-тадбирларнинг зўр миннатдорчилик билан эътироф этиладиган жиҳатларидан бири шуки, яхши одамлар хор бўлишига йўл қўйилмади. Бадном этилган минг-минглаб кишиларнинг пок номлари тикланди. Бухорои шарифда Президент ҳаётбахш тадбирларининг мевалари тобора яққолроқ кўзга ташланмоқда.

Ишчининг бу сўзлари қанчалик ҳаққоний эканлигини Олот райони мисолида кўриш мумкин. Бу ерда 7.200 нафар фахрийлар яшашмоқда. 120 га яқини ногиронлардир. Район фахрийлар Кенгаши ҳокимлик ҳамда ижтимоий таъминот бўлими ёрдамида эзгу ишларни амалга оширяпти. 400 нафардан зиёд ёрдамга муҳтож кишиларга мадад кўрсатилмоқда. Бир мисол. Мади ака Низомов узоқ йил «Гулистон» колхозида фидокорона меҳнат қилди. Мўл, арзон ва сифатли ҳосил етиштиришнинг ўзига хос тажриба мактабини яратди. Кутилмаганда соғлиғи ёмонлашиб ишлолмай қолди. Бироқ ҳамкасблари, хўжалик раҳбарлари уни ёлғизлатиб қўйишмади. Камсуқум инсон оиласига истеъмол моллари ажратилмоқда. Уйи таъмирлаб берилди. Хуллас, хўжаликка катта меҳнати синггaн Мади аканинг кўнглини ўкситиб қўйишмаяпти.

— Баъзи давлатманд одамлар ўз жамғармалари ҳисобидан катта қурилишларни амалга оширишяпти, — ўз мамнуниятини ифодалайди район фахрийлар Кенгаши раиси А. Иброҳимов. —Ҳимматлари учун раҳмат. Халқимиз ниҳоятда меҳр-оқибатли. Ҳаётни, тинч-осуда яшашни қадрлай билади. Ҳокимлик ҳамиша бизга яқиндан мадад кўрсатмоқда. Биргаликда хайрия концертлари уюштирдик. Бу тадбирдан тўпланган. маблағ ёрдамга муҳтож кишиларга берилади. Фармон шарофати, мустақиллик туфайли халқ бахт-саодати учун курашган табаррук инсонлар номини абадийлаштириш юзасидан ҳам хайрли ишларга қўл урилмоқда. Меҳнат жамоаларида, мактабларда ўтказилаётган учрашувларда уларнинг ҳаёти, меҳнат фаолияти ҳақида ҳикоя қилинмоқда. Бунинг тарбиявий аҳамияти катта. Яқинда районимиз фахри бўлмиш Абдулла Шокиров, Раҳмон Жумаев номлари кўчаларга қўйилди. Умуминсоний қадриятларни тиклашда ҳеч қайси ижтимоий тоифа четда қолаётгани йўқ. Одамлар кўнглини кўтариш, қаддини рост лашда дин вакиллари ҳам яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Нуроний фикрни жамлагач, сўзида давом этди:

— Вилоят ҳокимлиги Президент фармонлари ижросини изчил амалга ошираётганлигини ҳаммамиз ҳис қилиб турибмиз. Иқтисодий қийинчиликларга қарамай халқ саломатлиги йўлида астойдил қайғурилмоқда. Хусусан тиббиёт асбоб-ускуналари, дори-дармонлар сотиб олишга маблағни аяшмаяпти. Шартномага мувофиқ Германиянинг «Дорье» фирмаси ёрдамида операция қилмай буйрак ва заҳардондан тошларни тозалайдиган мураккаб аппарат сотиб олинаётгани ҳам юқоридаги фикрларнинг исботидир. Бундан ташқари шифо масканлари иши яхшиланмоқда. Зомин районининг энг ҳушманзара жойида «Бухорои Шариф» дам олиш уйи фойдаланишга топширилди. Бухоро туманида агросаноат ходимлари учун 300 ўринли санаторий қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. Буларнинг ҳаммаси меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялашнинг амалий ифодасидир.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ:

«Халқимиз тинчлик ва фаровонлик ғояларини маслак ва мақсад этиб яшамоқда. Биз унинг иродасини бажариш учун бутун борлиғимизни бахш этсак арзийди».

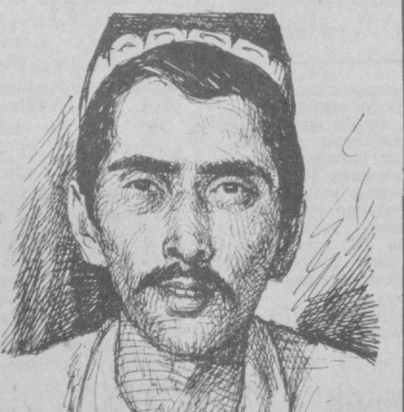

● Шофирконда Шароф Рашидов номли давлат хўжалиги механизатори Қаюм Усмоновни билмаган киши йўқ. Боиси у ўтган йилги йиғим-терим мавсумининг чинакам қаҳрамони бўлди. Зангори кема бункеридан қарийб 200 тонна оқ олтин тўкди.

● Қосим Намозов «Амубухороканалқурилиш» трестига қарашли 2-механизациялашган кўчма колоннасининг пешқадам экскаваторчиси. Ўз касбининг устаси техника умрини узайтириш, режани зиёдаси билан бажаришда ҳамкасбларига ўрнак бўлиб келмоқда.

Мусаввир М. ЖЎРАЕВ.

ЖОНДОР ИШБИЛАРМОНЛАРИ

Меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялашда вилоят ҳокимлиги изчил амалга ошираётган «Биримиз икки бўлсин» дастурининг аҳамияти беқиёс. Кенг истеъмол молларининг кети узилмаяпти. Ўтган йили Бухорога четдан 400 тонна шакар, 32 минг тонна картошка, 12 минг тонна буғдой, 809 тонна макарон, 700 тонна балиқ, 1.400 тонна қандолат маҳсулотлари, 3.200 тонна гўшт ва бошқа неъматлар харид қилинди. Пулга чақиб ҳисоблаганда режадагидан I миллиард сўмлик кўп неъмат келтирилди.

Дастурни тўла бажариш имконияти бор. Масалан, **Президент фармонлари шарофати туфайли вилоят хўжаликлари ихтиёрида ўтган йилги ҳосилдан 80 миллиард сўмдан зиёд маҳсулот қолди. Улар энг зарур молларга айирбошланади.** Яна бир омил: Бухорода ишлаб чиқарилаётган, лекин узрли сабабларга кўра харидорини тополмаётган маҳсулотларни четга сотишни ташкил этиш керак. «Бухоро —Омега —Фурс» қўшма корхонаси маҳсулотларига Мустақил Ҳамдўстлик Давлатларида талаб катта. Гап фақат ташкилотчиликда қолган. Мутахассислар билан фикрлашганимизда улар банк тизимининг такомиллашмаганлиги катта тўсиқ бўлаётганлигини таъкидлашди. Россия, Украина, Беларусь давлатлари аввал пулни ўтказиш шарти билан маҳсулот айирбошлашга рози бўлишмоқда. Бухороликларнинг маблағи эса белгиланган жойга жуда кеч бориб тушмоқда. Шунинг оқибатида 1992 йили килоси 10—15 сўм бўлган буғдойни олишолмади.

Ҳозирги кунда саноатни қайта созлаш учун ускуналар етишмаяпти. Фармон шарофати, мустақиллик туфайли ишбилармонлар бунинг ҳам чорасини топишмоқда. Бартер усули асосида қайта ишловчи корхоналар бунёд этилмоқда. Жондор районида иккита консерва, колбаса цехлари, мойжувоз, тегирмон, Моҳонкўл массивида эса замонавий молхона қурилди.

Бухоро шаҳридаги «Соҳибкор» давлат хўжалигида ҳам ҳайратомуз ишларга қўл урилмоқда. Меҳнатсеварлар пиёзни қуритиб, уни истаган муддатгача сақлаш мумкинлигини амалда кўрсатдилар. 10 килограмм пиёздан бир килограмм қуритилгани чиқади. Уни полиэтилен халталарга солиб, истаган вақтда, истаган жойда сотиш мумкин. Узоқ Шарқда бу неъматнинг харидори кўп. Бир килосини 400 сўмдан олишга бемалол рози бўлишаяпти. Район ишбилармонлари нозик неъматларни ҳам қуритиш технологиясини пухта ўзлаштириб олишмоқда.

Бунинг учун пухта тайёргарлик кўрилган экан. 1,5 миллион сўмга 5 та қуритиш цехи харид қилишибди. Шу асосда чиқитсиз технология юзага келтирилди. Бу меҳнат унумдорлигини ошириш, иқтисодиётни юксалтиришда муҳим омил бўлмоқда.

Яқинда яна бир қувончли воқеа содир бўлди. Республика Олий Кенгаши Раёсатининг қарори билан янги — Қоровулбозор тумани ташкил этилди. Унинг келажаги порлоқ. Массивда 70—80 минг гектар ер ўзлаштирилади. Муаммолар бирин-кетин ҳал этилмоқда. Бунёдкорлик ишлари жонлантирилмоқда. 48-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари пахта заводини бунёд этишяпти. Бир сўз билан айтганда, меҳнаткаш инсон ҳақида катта ғамхўрликлар кўрсатилаётганлиги одамларнинг эртанги кунга бўлган ишончини мустаҳкамламоқда. Улар бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра сифатлироқ, унумлироқ меҳнат қилишмоқда.

ОДАМЛАР БОЙ БЎЛСА, ДАВЛАТ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Бухороликлар республика Президентининг «Пахтанинг харид нархларини ошириш тўғрисида»ги Фармонидан ғоят миннатдорлар. Меҳнатни ташкил этиш ва уни рағбатлантиришнинг тамомий янги усуллари жорий этилганлиги туфайли аксарият районларда пахтадан юқори ҳосил етиштирилди. **Вобкент райони заршунослари 1992 йилда давлатга 40 минг тоннадан ортиқ хом ашё тортиқ этишди. Режадагидан 900 тонна кўп оқ олтин сотилди. Район ҳокими Ш. Иброҳимовнинг таъкидлашича, режадаги ҳосилнинг 15 фоизи ҳамда режадан ортиқча бўлган 2 минг тонна толадан 800 миллион сўм даромад қилиш мўлжалланмоқда.** Пешона тери эвазига олинган мўмай даромад ижтимоий соҳа муаммоларини ҳал этиш, меҳнаткашлар турмуш шароитини яхшилаш каби хайрли тадбирларга сарфланмоқда.

Маҳаллий саноат дадил одим ташлаяпти. Бу ерда ип йигириш ва тўқиш фабрикаси бор. Маҳаллий ёшлардан ҳунарлилар етишиб чиқмоқда. Жорий йил охиригача 3 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадиган завод қурилиши тугалланади. Президентимизнинг аҳолини табиий газ ва ичимлик сув билан таъминлашга оид Фармони ҳам ўз мевасини бермоқда. 1992 йилда 40 километр масофага газ қувурлари ётқизилди. Айни кунларда бу муҳим иш М. Жўрабоев номли, Т. Муртазоев номли, Х. Камолов номли колхозларда изчил давом эттирилмоқда. Ердан тежабтергаб фойдаланишга эътибор кучайган. Аҳоли ихтиёрида 3.700 гектар майдон бор. Фармон муносабати билан уй-жой, қўшимча томорқа учун 2 минг гектар ер ажратилди.

Ғиждувон районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида ҳам барча тармоқ бирдай ривожланяпти. Мева, картошка, дон, узум, сабзавот етиштириш ва давлатга сотиш режалари муваффақиятли уддаланди. Колхозда ўтган йили гектаридан 44 центнердан пахта ҳосили олинди. Режадаги 15 фоиз ҳамда режадан ортиқча хом ашё ҳисобига 32—35 миллион сўм даромад олинади.

Республика Президентининг «Яйлов чорвачилиги (қоракўлчилик, қўйчилик, уюр йилқичилиги ва туячилиги) ходимларини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилишнинг қўшимча тадбирлари тўғрисида»ги фармони Шофиркон районидаги «Ғалаба» қоракўлчилик давлат хўжалигига нима беряпти? Чўпонлар, йилқичилар, туячилар ўтган йилдан бошлаб қишлоқ хўжалиги солиғи тўлашдан озод этилдилар. Ёзги таътил муддати 36 иш куни қилиб белгиланди. Ёш чўпонларнинг оилаларига шахсий ёрдамчи хўжаликни ташкил этиш учун имтиёзли шартларда моллар сотилди. Чорвадорларнинг кайфияти аъло. Қишловни кўнгилдагидек ўтказишяпти. Ўтган йилги натижалар қувончли бўлди. 100 совлиқдан 100 тадан дуркун қўзи олинди. Қарийб 15 мингтаси ўстиришга қолдирилди. Таъкидлашларича, давлат хўжалиги етиштирилган жундан 2,5 миллион сўм атрофида даромад қиларкан. Қоракўл терининг харид нархи оширилганлиги даромадни кўпайтирмоқда. Хусусан, биттаси 645 сўмдан ўтказилди. Бозор қийинчиликлари омилкорлик билан енгиб ўтиляпти. Меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш сўзда эмас, амалда бўлмоқда. Чўпон-чўлиқларнинг маоши 5 баравар ошди. 380 та қўзи яхши ишлаганларга мукофот сифатида берилди. Тўл олиш мавсумига пухта тайёргарлик кўрилмоқда. Яқинда бир гуруҳ илғор чўпонлар ҳар 100 бош совлиқдан 110 тадан қўзи олишга аҳд қилганликларини маълум қилдилар. Ташаббус қўллаб-қувватланмоқда.

Ҳозир яйловларда қарийб 40 мингта қўйқўзи яйратиб боқилмоқда. Мутахассислар тажрибали чўпон К. Қиличев ҳақида илиқ гапларни айтишди. У яйловлар шароитини яхши билади. Изень, шувоқ, трескан каби ўтларни кўпайтириш учун алоҳида жонбозлик кўрсатади. Кўп йиллик меҳнат фаолияти давомида лаёқатли шогирдлар тайёрлади. Уларнинг аксарияти ўзи билан басма-басига ишламоқда.

Кўриниб турибдики, жойлардаги ҳокимликлар халқ билан алоқани мустаҳкамлаб, улар ҳақида алоҳида ғамхўрликлар кўрсатишмоқда. Муаммолар иложи борича жойида ҳал этилмоқда, ташаббуслар қўллаб-қувватланмоқда. Ҳалол ишлаб мўмай даромад олаётганлар сафи кенгаймоқда. Бу ғоят қувончли ҳол. Негаки, одамлар қанчалик бойишса, давлат шунчалик мустаҳкам бўлади.

Ҳа, кўҳна ва ҳамиша навқирон Бухоро меҳнаткашлари эртанги кунга комил ишонч билан боқишмоқда. Улар бозор шароитида ҳаёт кечириш қанчалик мураккаб кечаётган бўлса-да, Президентимиз, ҳукуматимиз меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш, уларнинг қаддини тиклаш учун бор имкониятни ишга солаётганликларини чуқур ҳис қилишмоқда. Вилоят ҳокимлиги халқ билан бамаслаҳат иш юритиб, танг аҳволдан чиқишнинг энг мақбул йўлидан бормоқда. Ҳамжиҳатлик, изчиллик, ташаббускорлик туфайли жамоаларда яратувчилик меҳнати жўш урмоқда. Ишчи, заршунос, фермер, боғбону соҳибкор танлаб олинган йўлга содиқлигини амалда намойиш этиб, хайрли ташаббуслар билан майдонга чиқмоқда. Юртбошининг томорқа, уйжой қуриш учун ер ажратиш, пахтанинг, ғалланинг харид нархини ошириш, нафақалар, стипендиялар ҳамда бюджет ҳисобидаги ташкилотлар ходимларининг иш ҳақларини кўпайтириш, деҳқон (фермер) хўжаликларини ривожлантириш, қишлоқ аҳолисини ичимлик сув, табиий газ билан таъминлаш борасидаги ҳаётбахш фармонлари уларни ижтимоий ҳимоялашнинг мустаҳкам таянчига айланган. Шу боис бухороликлар Президентимизга самимий миннатдорчилик изҳор этишмоқда. Бугун кечагидан, эртага эса бугунгидан кўра унумлироқ, самаралироқ ишлаб, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшишмоқда.

Неъмат ЁҚУБОВ,
Мирғиёс ҚАЮМОВ.

КЕНГАШ ҲИСОБ БЕРДИ

Яқинда «Ўзмевасабзавотузумсаноат» концерни кенгашининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда республика деҳқончилик-саноат мажмуи таркибидаги вазирликларнинг раҳбарлари, кенгаш аъзолари, Қорақалпоғистон республикаси мева-сабзавотузум саноати концерни, вилоят ва район бирлашмаларининг, корхона ва хўжаликларнинг вакиллари қатнашдилар.

Кенгаш йиғилишини «Ўзмевасабзавотузумсаноат» концерни раиси А. Х. Тошкенбоев очди ва концерннинг ўтган йилги ишлаб чиқариш, хўжалик ва молиявий фаолияти якунлари ҳамда бу йил мева ва сабзавотчилик тармоғини ривожлантириш юзасидан соҳа олдида турган вазифалар тўғрисида ҳисобот маърузаси қилди. Йиғилиш тафтиш комиссиясининг раиси Т. Адҳамовнинг ҳам ҳисоботини эшитди. Ҳар иккала масала юзасидан музокаралар бўлди. Фарғона вилояти мева-сабзавот-узум саноат бирлашмаси раиси Х. Араббоев, Хўжаобод районидаги Мадиёров номли боғдорчилик комбинати раҳбари Э. Раҳимов, Бухоро районидаги «Соҳибкор» давлат хўжалиги раҳбари И. Нарзиев, Самарқанд районидаги «Мароқанд» жамоа хўжалиги раиси Т. Норбоев, Тўрақўрғон районидаги «Ширин» комбинати раҳбари Ҳ. Давлатов, «Зангиота» районидаги «Зангиота» давлат хўжалиги раҳбари И. Муҳиддинов сўзга чиқдилар.

Йиғилиш шунингдек, концерн кенгаши аъзолари, бошқарув аъзолари ва тафтиш комиссияси аъзолари сафига ўзгартиш киритди.

Кенгаш йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари И. Ҳ. Жўрабеков қатнашди ва нутқ сўзлади.

Йиғилиш муҳокама этилган масала юзасидан қарор қабул қилди.

ЎЗБЕКИСТОН—ТУРКИЯ ҲАМКОРЛИГИ

Ўрта Чирчиқ туманида Туркиянинг «Бурсел» фирмаси билан ҳамкорликда «Тўйтепа» тикувчилик қўшма корхонаси очилди.

Иккала давлат байроқлари билан безатилган корхона дарвозаси олдида туман жамоатчилик вакиллари, меҳмонлар ва ишбилармонлар тўпланди.

— Президентимиз Ислом Каримовнинг Туркияга сафари чоғида икки оға-ини халқ ўртасида ўзаро иқтисодий ва маданий алоқаларнинг бошланишига асос солинган эди,—деди Ўрта Чирчиқ тумани ҳокими М. Икромов. — Эндиликда бу ҳамкорлик тобора ривожланмоқда. Ўтган йил август ойида мазкур корхонани ишга тушириш тўғрисидаги шартномага имзо чекилган эди. Шу қисқа вақт ичида 11 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. АҚШ, Япония, Франция сингари мамлакатлардан 240 та замонавий тикув машиналари келтирилди. Бу жиҳозлар мол айирбошлаш йўли билан олинди, тумандаги хўжаликлар пахта толаси билан ҳисса қўшдилар.

Вилоят ҳокими С. Сайдалиев ҳамда «Бурсел» фирмасининг президенти Талъат Олтайли «Тўйтепа» ишхонаси Ўзбекистонда шу хил корхоналарнинг қалдирғочи эканини, ҳадемай Бухоро ва Тошкент шаҳарларида ҳам шундай корхоналар очилишини айтдилар.

Ҳозир корхонада 240 нафар чевар кунига эркаклар учун 3 мингта қўйлак тикмоқда. Йил охиригача бу ерда 500 тикувчи ишлайдиган бўлади. Шартномага кўра маҳсулотнинг асосий қисми Ўзбекистонда, 30 фоизи эса Туркияда сотилади.

П. НИШОНОВ,
ЎзА мухбири.

ДУРКУН КЎЧАТ ЕТИШТИРИШ

ТАВСИЯ

Ҳадемай сабзавоткорлар ҳаётида қизғин дамлар бошланади. Очиқ далаларга экиш учун аввало сифатли, соғлом кўчатлар тайёрлаш керак. Эртаги карам, помидор, ширин қалампир, бақлажон каби экинлар ниҳолларининг кўкарувчанлиги юқори, таркиби тоза нав уруғлардан олган маъқул. Уларни оддий усулда саралаш мумкин. Бунинг учун уруғ миқдорига мос идишда 3—5 фоизли ош тузи эритмаси тайёрланиб, помидор уруғи 30, карамники 60 дақиқа сақланади. Пуч, сифатсиз уруғлар юзага чиқади, тўқ бўлса қуйига чўкади. Юзадагилари олиб ташланиб, тўқ уруғлар тоза сувда 2—3 марта чайилиб, ёйиб қуритилади. Помидор ва ширин қалампир уруғлари зараркунанда ва касалликларга қарши ҳар килограмми ҳисобига 3—5 грамм гранозон ёки 5—8 грамм ТМТД билан дориланади. Сўнгра қиздирилади. Бунда махсус мосламада дастлаб 3—4 соат давомида 20—30 даража иссиқда, кейин бир кеча-кундуз 40—50 даража иссиқда сақланади. Экишдан 48 соат олдин дока халтачаларга солиниб, 18—20 даража иссиқ сувга 6—8 соат мобайнида ботириб ивитилади. Бундай уруғ 3—4 кунда униб чиқади.

Ниҳол тайёрлаш учун уларнинг қалинлиги 10—12, кўчат етиштиришда эса 15—18 сантиметр бўлиши керак. Карам кўчати эртаги, ўртаги ва кечки муддатлар учун тайёр қилинади. Бир гектар ерга экиш учун ниҳол олишда эртаги муддат учун 350—400, кейингиларига 300—350 грамм уруғ сарфланади. У униб чиққандан сўнг 15—25 кун ўтгач ниҳолларнинг озуқа майдони кенгайтирилади. Ҳар бир кўчат учун 4х5 ёки 5х5 сантиметр оралиқ бўлиши керак. Кўчирилган ниҳоллар тутиб олгач, 10—12 кун ўтгандан кейин биринчи бор озиқлантирилади. Бунда 10 литр сувга 10 грамм аммиак селитраси, 20 грамм суперфосфат ва шунча калий хлорид қўшилиб, бу эритма 3—3,5 квадрат метр жойдаги экинларга сарфланадч. Кўчатларни очиқ майдонга ўтказишдан 10—15 кун олдин иккинчи марта озиқлантирилади. Бунда ҳалиги ўғитлар миқдори 2 ҳисса кўпайтирилади. Тайёр бўлган ниҳоллар кўчиришдан бурун зарарли ҳашаротга қарши бир литр сувга 2 грамм БИ-58 ёки шунча 25 фоизли антио доривори ҳисобидан тайёрланган эритмани 2 квадрат метр жойдаги кўчатларга пуркаб дориланади.

Бир гектар ерда ҳосил етиштириш учун ўртача 50—55 минг туп ўтқазилиши лозим. Бир квадрат метр жойдан 10—15 грамм уруғ ҳисобига 1600—2000 та ниҳол олинади. Озуқа майдонини кенгайтириш учун уларга 7—7,5 квадрат метр жой керак. Тайёрланган кўчат февралнинг иккинчи ярмида далага кўчирилса, ҳосили майнинг иккинчи ва учинчи ўн кунлигида етилади.

Тошкент, Самарқанд вилоятларида помидор, ширин қалампир, бақлажон каби экинларнинг кўчатларини февралнинг охирларигача етиштирган маъқул. Бу иссиқхона ва парниклар учун белгиланган муддат ҳисобланади. Иситиладиган, полиэтилен плёнка билан ёпилган жойларда 20 февралдан 5 мартгача уруғ сепиш мумкин. Шимолий вилоятларда бу муддат 16—18 кун кейин. жанубда 15—18 кун олдин бажарилиши тавсия этилади. Уруғ сепишни 15—20 кун давом эттириш лозим, негаки ниҳолларнинг озуқа майдонларини кенгайтиришда кўчиришга улгуриш қийинлашади. Бир гектар учун кўчат тайёрлашга 300—400 грамм помидор уруғи, 800—1000 грамм ширин қалампир ва бақлажон уруғи ишлатилиши керак. Ниҳол етиштириш учун 30—35, озуқа майдонини кенгайтиришга 180—200 квадрат метр жой зарур.

Помидор, ширин қалампир, бақлажон уруғларини сепиш чуқурлиги 0,5—1 сантиметр бўлиши керак. Экиб бўлингандан кейин қондириб суғорилади. Майсалар униб чиққунга қадар ҳарорат 28—30 даража бўлгани, ҳаво намлиги 60—70 фоизга тўғри келгани маъқул. Уруғ текис кўкаргандан 15—18 кун кейин ниҳолларнинг озуқа майдони кенгайтирилади. Бунда кўчатларнинг оралиғи 5х6 ёки 6х6 сантиметр бўлишини таъминлаш керак. Бошқа жойга кўчирилган майсалар ўзини тўла тутиб олгач 10—12 кундан кейин озиқлантирилади. Бунда бир квадрат метр учун 5—8 грамм аммиак селитраси, 10—15 грамм суперфосфат, 5—10 грамм калий хлориди эритмаси ишлатилади. Кўчатлар очиқ далаларга ўтқазилишидан 15—17 кун олдин иккинчи марта озиқлантирилиши, бунда ўғитлар миқдори 2 ҳисса оширилиши даркор. Кўчиришдан 10—12 кун аввал ниҳолларни ташқи муҳитга мослаштириш мақсадида дастлаб иссиқхонанинг ён томонлари, сўнгра устки қисмидаги плёнкалар олинади. Кўчатларни Тошкент, Самарқанд вилоятларида шароитга қараб 10—25 апрелда, жанубий вилоятларда бундан 10—15 кун олдин, шимолда 15—20 кун кейин кўчириб ўтқазиш мақсадга мувофиқ.

Помидор, ширин қалампир ва бақлажон кўчатларини тайёрлаш 60—65 кун давом этади. Бир гектарга ниҳолни жойлаштириш, навнинг ўсиш кучи ва пишиш муддатларига қараб 36 мингдан 70 минг тупгача экилади. Эртапишар навларнинг соғлом, бақувват кўчатларидан июннинг бошидаёқ ҳосил олинади.

М. ҚОРАБОЕВ,
Т. ДАДАМУҲАМЕДОВ,
Н. ИЛҲОМОВ,
Ўзбекистон сабзавот-полиз экинлари ва картошкачилик илмий-тадқиқот институти ходимлари.

МАККАЖЎХОРИ БАРАКА ЭКИН

Республикамизда дон етиштиришни кўпайтириш долзарб вазифалардан бири. Унинг ҳаётимизда нақадар муҳим ўрин тутишини таъкидлашнинг ҳожати бўлмаса керак. Тармоқни жадал юксалтиришнинг асосий талаби ҳам шундан. Муаммоларни бартараф этиб, мавжуд имкониятдан оқилона фойдаланиш лозим. Кузда уюлажак хирмонлар тақдири айни бугунги дала ишларининг тўғри ташкил этилишига боғлиқ эканлигини тадбиркор «Қаҳрабо дон» миришкорлари яхши тушунишади. Макажўхоридан мўл ҳосил олишни истаган деҳқон вақтни бой бермай, жадал технология талабларига риоя қилган ҳолда ишни ташкил этади.

Биринчи галда илғорларнинг тажрибасига, фан-техника ютуқларига таяниб, меҳнатнинг оилавий ва бригада пудрати усулларидан тўғри ва тўлиқ фойдаланиш даркор. Чунки бир жойдан юқори ҳосил етиштирилгани ҳолда бошқасида кўрсаткич пастлигича қолаётир. Хўш, бунинг сабаблари нимада? Нега ҳосилдорлик кутилган даражада эмас? Бунинг боиси биринчидан, экиладиган уруғларнинг сифати пастлигида. Иккинчидан, уруғ қадаладиган майдон нотўғри тайёрланишида.

Республикамиз хўжаликларида маккажўхори экиладиган пайкаллар ғўза етиштириладиган қаторларга ўхшаш. Лекин шуни унутмаслик керак, ғўзанинг томири ўқ илдизли. Маккажўхори эса попук илдизли. Чигит қадашдан олдин замин оғир молалар билан ишланади, тупроқ зичланади. Бу ғўза парвариши учун жуда қулай. Лекин макажўхорининг попук илдизи зичланган ерни тешиб ўтолмайди, то экинзор суғорилиб юмшатилмагунча ўсимлик ривожланмайди. Шунинг учун маккажўхори донини экишдан олдин 14—16 сантиметр чуқурликда ерни чизеллаш шарт. Ўшандагина майса тез ўсади, томир озуқа қидириб жадал ривожланади. Чизел қилиб экилган ерда ҳосил молаланган жойга нисбатан 10—15 центнер кўп бўлади.

Республикамизда БЦ-6661 дурагайнинг биринчи авлод уруғи дон учун, озуқа учун эса «Ўзбекистон», «Ўзбекистон-100», «Кремнистая» ЎзРОС навларини экиш тавсия этилади. Бошоқли дон экинлари ўриб олинган майдонларга эса такрорий экин сифатида Молдав-215 ва Венгер нав уруғларини ўстириш яхши натижа беради. Районлашмаган навлар экиш тавсия қилинмайди.

Демак, дон учун мўл маккажўхори етиштиришда ердан тўғри ва самарали фойдаланиш, минерал ва органик ўғитлар солиш, гербицидларни ишлатиш, шунингдек, замонавий машина ва асбоб-ускуналардан оқилона фойдаланиш асосида такомиллашган агротехника усулларини жорий этиш мақсадга мувофиқдир. Албатта, замин унумдор ва сув етарли бўлиши даркор.

Маккажўхори шўри яхши ювилмаган майдонларда тез авж олмайди. Ғумай, девилчак, қамиш сингари кўп йиллик ўт босган далаларда тупроққа ишлов бериш олдидан бегона ўт илдизларини тозалаш зарур. Уруғ унувчан бўлиши учун у яхши тозаланган, ғалвирланган ва дориланган бўлиши шарт. Мўл ҳосил олиш учун ниҳоллар қалинлиги талаб даражада бўлиши жоиз. Яъни, ҳосил пишиб етилганда гектарига 55—60 минг туп бўлсин. Чунки вегетация даврида культивация, зараркунандалар ҳамда касаллик туфайли туп сони камайиб кетади. Ҳар гектар майдонга ўртача 65—70 минг туп ниҳол экиш мақбул. Бунда гектарига 25—30 килограмм уруғ сарфланади.

Маккажўхори уруғи 6—8 сантиметр чуқурликка тушиши, уруғ тушган тупроқ иссиқлиги ўртача 10—12 даража бўлмоғи, уни ўз намида ундириб олиш, қатор оралари эса 70 сантиметр бўлиши даркор. Бунда экиннинг жойлашуви қуйидагича: 70х20х1. Экишда СПЧ-6 м, СПЧ-6 фс маркали сеялкалардан фойдаланиш мақсадга мувофиқ. Пайдо бўлган қатқалоқни ротацион 5—6 сантиметр чуқурликда енгил бороналаш керак. Бароналаш, қаторга нисбатан кўндаланг бўлсин. Биринчи ва иккинчи суғоришдан сўнг культивация қилинса, ўсимлик яхши ривожланади.

Ер етилгандан кейин культивацияни кечиктириб бўлмайди. Техниканинг чекка ишчи тармоқлари (пичоқ ёки панжалар) 6—8 сантиметр чуқурликда, ўрта ишчи тармоқлари (панжа) 10—12 сантиметр чуқурликда ўрнатилади. Жўякларни юмшатиш ёки ўғит билан озиқлантиришда КРП-4,2, КРХ-4 м. КРХ-3,6 м маркали культиваторлардан фойдаланилади. Органик ва минерал ўғитларни мақбул меъёрларда солиш ҳосил чўғига самарали таъсир этади. Ҳар гектар майдонга соф ҳолда 200—250 килограмм азот, 100—150 килограмм фосфор ва 60 килограмм калий ўғити берилади.

Биринчи озиқлантириш (азот ўғити гектарига 100—125 килограмм миқдорда) ўсимликдан 4—5 япроқ чиққанда, иккинчиси (100—125 килограмм) 10—12 та барг пайдо бўлганда ўтказилади. Парвариш мобайнида ер ости сувлари яқин бўлган жойларда 5 марта, сизот сувлари чуқур бўлган ва жанубий районларда 7 марта суғорилади. Ҳар гектар майдонга суғориш учун 4000—4500 куб метр сув сарфланади. Унинг камида 10 фоизи ўсимликда 10—12 барг ҳосил бўлгунча таралади.

Одатда бегона ўтларни йўқотишда кўп қўл меҳнат сарфланади. Улар ҳосилдорликни 20—25 фоиз камайтириб юбориши илмий исботланган. Майдонларни ўтлардан тозалашда эрадикан, дуал атрацин каби гербицидлардан фойдаланилмоқда. Булар ОВХ-28 пуркагичи, ПХТ-4 мосламаси ёрдамида сепилади. Ҳар гектар ерга 3—4 килограмм эрадиканни 300—400 литр сувда эритиб пуркаш ва борона қилиш тавсия этилади. Айни пайтда зарарли ҳашаротларга қарши курашиш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Ниҳоят, маккажўхори ўримини пишиб етилиш босқичидаги доннинг намлиги 36—40 фоиз бўлганда бошлаган маъқул. Асосан «Херсон-100» маркали ўзи юрар олти қаторли ҳамда уч қаторли «Херсон-9» маркали комбайнлардан фойдаланилади. Ўримни 10—12 кунда тугаллаш керак. Хуллас, «қаҳрабо дон»ни экишдан то ҳосилини йиғиштириб олишгача ўтадиган даврда белгиланган тадбирлар тўла амалга оширилса, мўл ҳосил олишга эришилади.

С. ЯХШИБОЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлиги ғалла ишлаб чиқариш бошқармаси бош мутахассиси.

ОТЧОПАРДА ШОДИЁНА

Эрта тонгданоқ Наманганнинг кун ботарига жойлашган Дўстлик райони ҳудудига жойлашган вилоят отчопари томон халқ денгиздек оқиб кела бошлади. Бу кунга вилоят ҳокими қарори билан умумхалқ ҳосил байрами деб эълон қилингани боис жуда пишиқ-пухта тайёргарлик кўрилди. Байрамни ташкил этиш ва ўтказиш учун нуфузли комиссия тузилиб, унга вилоят ҳокими муовини Носиржон Отахонов раҳбарлик қилди. Бир неча миллион сўмлик иш қиш чилласида қойиллатиб бажарилди. Отчопар атрофидаги йўллар созланди, теварак-атроф ўраб чиқилди. Улоқ бўладиган майдонга ер ости йўли қурилди. Ичимлик ва суғориш сувлари учун қувурлар ётқизилди. Электр қуввати тармоқлари олиб келинди. Хуллас, байрам учун ҳамма ишлар қилинди.

Байрамни вилоят ҳокими Бургутали Рапиғалиев очиб, йиғилганларни самимий табриклади. Шундан сўнг белни маҳкам боғлаб; отларини совутиб улоқ олишга келган чавандозларни таклиф қилди. Кўп ўтмай улоқ бошланди. Минг-минглаб томошабинлар Сўлим полвон, Адҳам полвон, Раҳмон полвон, Мусо полвонларни олқишлаб туришди. Нафақат отчопар атрофи, балки бутун Дўстлик райони ҳудуди меҳмон ва мезбонлар билан гавжум. Биз томошабинлардан баъзиларини суҳбатга тортдик.

— Деҳқонларимиз бугунги катта байрамни муносиб кутиб олишди, — дейди Наманган район деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси биринчи муовини Б. Маллабоев. — Ўтган йил қувончли бўлди. Давлатга 27 минг тоннага яқин пахта сотдик. Эл дастурхонига 33,5 минг тоннадан зиёд сабзавот етказиб берилди. 1.876 тонна мева, 3.600 тонна узум, 3 минг тонна полиз маҳсулотлари ва бошқа кўплаб қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилди.

Косонсойликлар ҳар гал вилоятда бўладиган катта-кичик байрамларда фаол қатнашиб, даврага файз киритишади. Район деҳқончилик-саноат уюшмаси раиси Одилхон Қориев шундай дейди:

— Ҳосил байрамида 17 хўжалигимиз фаол иштирок этмоқда. Бу ерга 35 тонна сабзавот, 20 тонна картошка ва бошқа ҳар хил маҳсулотлар олиб келдик.

Косонсойлик Икромжон Қаюмов бошлиқ дорбозлар, «Дўстлик» хўжалиги илон ўргатувчилари, ҳаваскор хонандалар чиқишлари ҳам кўпчиликнинг эътиборини тортди. Бир сўз билан айтганда, байрам дастури ранг-баранг бўлди. От спорти мусобақалари, «қиз қувди», мерганлик, парашют спорти, дор ўйинлари, таниқли қўшиқчиларнинг хонишлари йиғилганларга завқ-шавқ бағишлади. Районлардан келган хонандаю созандалар давраларга файзу тароват киритдилар. Ҳосил байрами наманганликларнинг қалбида узоқ сақланиб қолади.

Айнан шундай шодиёналар Наманган вилоятининг кўпгина районларида, хусусан Уйчида ҳам бўлди. Уйчи районидаги Ерқўрғон қишлоғига жойлашган отчопарга район меҳнаткашлари ўзларининг анъанавий «Ҳосил байрами» тантаналарини ўтказгани тўпландилар. Район пахтакорлари давлат қабул пунктларига 28 минг тоннадан зиёд оқ олтин етказиб бергандилар. Чорвадорлар қўлга киритган ютуқ ҳам салмоқлидир. 7373 тонна сут, 1968 тонна гўшт тайёрланди. Шунингдек, давлатга мева, дон, полиз маҳсулотларини сотиш режаси ҳам ортиғи билан бажарилиши таъминланди.

Ниҳоят орзиқиб кутилган дамлар ҳам етиб келди. Фахрийлардан Мамажон ота тантанага фотиҳа бердилар. «Ҳосил байрами»дан ўрин олган кўнгил очар ўйинлар бошланди. Вилоят от спортининг Валерий Дорохов, Одил Илёсов, Сергей Шумилов каби спортчилари тўсиқлардан ўтишда маҳоратини намойиш қилган бўлсалар, Гулсара Абдувалиева, Салавёр Гулманов «қиз-қувди» баҳсида маҳоратларини кўрсатдилар. Шундан сўнг пойга мусобақасига старт берилди. Унда эпчил, чаққон 10 нафар чавандоз қатнашди. Ғалаба учун от сурган пойгачилар майдонни 5 марта айланиб чиқдилар. Томошабинларнинг олқишига сазовор бўлган Навоий номли жамоа хўжалиги чавандози Носирбой Ҳамидов фахрли биринчи ўринни қўлга киритди. Ҳакимжон Нурматов, Баҳодир Абдураҳмоновлар иккинчи ва учинчи ўринларни олишди.

Майдонга А. Мўминов номли жамоа хўжалигининг илғор бригадири Ғанибой Маллабоев биринчи улоқни олиб киради. Шундай қилиб халқимиз томонидан ардоқланиб келинадиган миллий удумларимиздан бири бўлмиш улоқ сайли бошланади. Районимиз, вилоятимиз ва қўшни жумҳуриятлардан келган чавандозлар ўртада улоқни олиш учун курашни бошлаб юбордилар. Ҳар бир улоқчи бу баҳсда ўзининг эпчиллигини, маҳоратини, от суришдаги бой тажрибасини намойиш қила бошлади. Чавандозлар ўртасида баҳс қизиб кетди. Дастлабки баҳсда Комилжон Абдуллаев эпчиллигини намойиш этди. У абжирлик билан улоқни отига ўнгарди. Қуршовдаги отларни ёриб ўтиб улоқни марказий минбар ёнига олиб келиб ташлади. Шундан сўнг суворийлар баҳси қайта бошланди. Беруний номли жамоа хўжалигидан Қурбонали Иброҳимов, бройлер паррандачилик фабрикасидан Қодир Шералиев, учқўрғонлик Оқилбек Полвон, қўшни Чортоқ, Янгиқўрғон, Наманган, Косон районларидан бошқа чавандозлар ҳам ўзларининг маҳоратларини намойиш қилиб, тантанага файз киритдилар. Улар қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

Андижон вилоятининг Балиқчи райони миниатюра театри санъаткорларининг ичакузди хандалари, жамоалар дасталарининг куй-қўшиқлари ўзгача завқ ва шавқ бағишлади. Навоий номли жамоа ва Шароф Рашидов номли давлат хўжалиги карнайчилари маданий хизмат кўрсатдилар. Жамоа, давлат хўжаликлари, район матлуботчилари ва умумий овқатланиш корхонаси пазандалари байрам иштирокчилари хизматда бўлдилар.

А. ҚОРАБОЕВ,
М. ҚОДИРОВ.

Ерқўрғон қишлоғидаги отчопарда Уйчи райони меҳнаткашларининг ҳосил байрами шодиёна ўтди. Айниқса улоқ мусобақаси йиғилганларда катта қизиқиш уйғотди.

СУРАТЛАРДА: 1. Улоқ мусобақаси. 2. Баҳс ғолиби Комилжон Абдуллаев (олдинда).

А. ЮСУФБОЕВ
олган суратлар.

ҲАР СОҲАДАН БИР ШИНГИЛ

КЎКЛАМГА ШАЙ

● Косонсой туманида кўкламги дала ишларига тайёргарлик тугатилди. Деҳқонлар бу йил 8 минг 400 гектар ерда пахта етиштирадилар. Чигит наманганликлар тажрибаси асосида — туксизлантириб, пуштага экилади. Бунинг учун 850 тонна сара уруғ ғамлаб қўйилди. Хўжаликлардаги мингдан ортиқ трактор ва бошқа экиш техникаси таъмирдан чиқарилди.

СУМАЛАК НАВРЎЗ ТАОМИ

● Ёзёвон туманида яшовчи Мамлакат ая Аҳмадалиева ўз хонадонида сумалак пиширди. Эндигина эшик қоқиб келаётган баҳорнинг хуштаъм неъматини илк бор Гулистон қишлоғидаги ўнлаб каттаю кичик татиб кўрди. Шу куни бу хонадон қўни-қўшнилар, яқин меҳмонлар, сумалак қувончидан қувонган кичкинтойлар билан гавжум бўлди.

(ЎзА).

МОЛНИНГ СУТИ ТИЛИДА

Жиззах вилоятининг Пахтакор туманида шахсий хўжаликларнинг мол ва паррандаларини ем-хашак билан таъминлаш борасида бир талай ижобий ишлар амалга оширилди. Чунончи бу эҳтиёж учун туман матлубот жамияти 132 тонна озуқа, 24 тонна омухта ем, хўжаликлар эса 5 минг 893 тонна дағал хашак, 707 тонна ширали озуқа ажратди. Бироқ бу ишга бевосита масъул бўлган қишлоқ кенгашларининг иши талаб даражасида эмас. Масалан, Акмал Икромов қишлоқ кенгашида ҳар бир бош молга 160 кило омухта ем, 60 кило шелуха, 50 кило кунжара ажратилиши лозим эди. Амалда эса ҳар бир мол ҳисобига бор-йўғи 24 кило омухта ем сотилган холос. Бирор кило ҳам шелуха, кунжара тарқатилмаган.

Мингчинор қишлоқ кенгашида амалга оширилаётган ишлар ҳам қониқарли эмас. Аҳолига давлат жамғармаларидан ажратилиши лозим бўлган емишдан фақат 9,8 тоннаси берилган. Бу эса кенгаш ҳудудида боқилаётган молларга ўртача 8,2 килодан тўғри келади. Кенгаш раҳбарияти савдо ташкилотларидан омухта ем, кунжара ажратишни қатъий талаб қилмаган. Аҳолига бор-йўғи 19 бош бузоқ, 51 та парранда сотилган. Қишлоқ кенгашлари ва хўжаликлар аҳолини гўшт, сутга бўлган талабини қондириш учун шахсий хўжалик эгаларига ҳар томонлама амалий ёрдам кўрсатишлари лозим. Акс ҳолда парранда, молларни қишловдан эсон-омон олиб чиқиш қийин бўлади.

П. ЖЎРАЕВ,
ЎзА мухбири.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

● Эрон ташқи ишлар вазири Али Акбар Вилоятийнинг Кубага қилган бир кунлик расмий ташрифи якшанба куни тугади. У Гаванада Куба раҳбари Фидель Кастрога Эрон президенти Али Акбар Ҳошимий-Рафсанжонийнинг шахсий мактубини топширди. Али Акбар Вилоятий Куба ташқи ишлар вазири Рикардо Аларкон билан музокара ўтказди. Томонлар мол айирбошлашни кўпайтириш ва қанд саноати соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш йўли билан Куба—Эрон муносабатларини янада ривожлантириш кераклигини айтдилар. Эрон бу йил Кубадан қанд-шакар харид қилишни икки баравар кўпайтириб, шунга мувофиқ равишда Кубага нефть сотиш ҳажмини оширмоқчи.

● Гватемала қўзғолончилари марказий Америкада энг узоқ давом этган қуролли можарони бартараф этиш тўғрисидаги музокаралар яна бошланиши арафасида кенг миқёсли сулҳ ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Гватемала миллий инқилобий бирлиги вакилларининг якшанба куни бу ерда матбуот учун тарқатган баёнотида айтилишича, бу таклиф узил-кесил сулҳ шартномасини тезроқ имзолаш учун қулай шароит яратиш мақсадини кўзлайди.

● Корея Республикасининг президенти этиб сайланган Ким Ен Сам Демократик либерал партиянинг сиёсий режалаштириш масалалари комитети раиси Хван Ин Сон бош вазир лавозимини эгаллашини айтди. Президент 25 февраль куни расмий равишда ўз лавозимини бажаришга киришганидан кейин Жанубий Корея ҳукуматининг янги бошлиғини тайинлаш масаласи миллат мажлиси (парламент)да кўриб чиқилади. РАТА-ТАССнинг Сеулдан хабар қилишича, 67 яшар Хван Ин Сон иқтисодий сиёсат соҳасида таниқли мутахассис ҳисобланади. Зеро, президент Ким Ен Сам шу мутахассиснинг номзодини танлашидан мақсад Жанубий Корея иқтисодиётини жонлантиришдан иборат.

● Пхеньянда Корея социалистик меҳнаткаш ёшлари иттифоқининг саккизинчи съезди охирида КХДР президенти Ким Ир Сеннинг «Ёшлар партия раҳбариятига содиқ бўлиб қолсин ва инқилобимиз бошлаган ишни муваффақиятли туғалласин» деган мактуби ўқилди. Якунловчи мажлисда корейс халқининг «азиз раҳбари», президентнинг ўғли ва унинг давлат ҳокимияти вориси Ким Чен Ир ҳозир бўлди. Съезд муваффақиятли ўтди, деб хабар қилади ЦТАК ахборот маҳкамаси. Ёшлар Корея меҳнат партиясига, Ким Ир Сенга, Ким Чен Ирга, социализмга содиқ ва яқдил эканликларини намойиш қилдилар.

● Ироқ президенти Саддам Ҳусайн 1991 йил бошларида Ироқ билан иттифоқчилар ўртасидаги урушнинг олдини олиш ниятида Бағдодга келиб-кетган хорижий вакиллар билан бўлган учрашувларнинг тафсилотларини матбуотда эълон қилмоқчи, деб хабар беради Франс пресс ахборот маҳкамаси Бағдоддан. Ироқ газеталарининг ёзишича, бу қарор «Ироқ халқига ва Араб миллатига ҳақиқатни билдириш», «тадқиқотчиларнинг тангликни ўрганиш соҳасидаги вазифасини осонлаштириш» мақсадини кўзлайди.

Муомала—санъат

УСТОЗ МЕҲРИ

Ҳавас қилиб шеър машқ этардим. Ёзганларимни бир-икки яқин дўстимдан бошқа ҳеч кимга кўрсатмасдим. Уларнинг баъзилари кўнглим учун мақтаб қўйсалар, бошқалари истеҳзоли кулишар, айримлари эса «бу шеър эмас» деб фикрини тўғридан-тўғри юзимга айтишарди. Шоирларга кўрсатишга журъат йўқ, юрак бетламасди. Бир куни дадам Абдуваҳоб Сайфийнинг араб алифбосида ёзилган шеърларини ҳижжалаб ўқиб кўчирдим-да, тушуна олмаган мисралар, сўзларини ўқитиб, ёзиб олиш учун Собир Абдуллоҳнинг ҳузурига бормоқчи бўлдим. Устознинг Янгиариқдаги уйига телефон қилиб домладан рухсат сўрадим. Мақсадимни эшитиб, хурсанд бўлиб «шанба куни келақол», деди. Айтилган куни дадамнинг дастхатлари ва ўзим кўчирган нусхаларни олиб бордим.

Собир ака қўлёзмаларни эҳтиётлик ва ҳурмат билан қўлига олди-да, бурнига «қўниб» турган кўзойнагини тўғрилаган бўлиб, кўздан кечира бошлади. Сўнгра, кўзойнаги тепасидан менга синчковлик билан тикилиб:

— Ўқиб берайми? Кўчирганларингни солиштириб оласанми?—деди.

Шундан кейин бирор соатга яқин ишлаб ҳар бир кўчирилган ғазални аслига тўғрилаб олдим. Устоз мен тушунмаган сўзлар, мисралар маъносини айтиб берар, нозик сўз ўйинларидан завқланиб, уларни изоҳлар эди. Вақт бир зумда ўтиб кетди. Ёрдами учун раҳмат айтиб, ёмғирпўшимни кийиб кетишга ҳозирланаётганимда у киши мени эшик олдида тўхтатиб:

— Ирфон, ўзинг ҳам машқ қилиб турасанми?— деб сўради.

Бу савол менга чақмоқ ургандай таъсир қилди. Жойимда қотиб қолдим. «Ҳа» дейишни ҳам, «йўқ» дейишни ҳам билмасдим. Бир пайт ўзим билмаган ҳолда «ҳа» деб юборибман. Қўрқиб кетдим. Собир ака ҳолатимни кўриб турса-да, ҳеч нарса бўлмагандай «кейинги ҳафтада машқларингдан олиб кел», деди. Ўзимда йўқ, ҳам хурсанд, ҳам иқроримдан хижолатда қушдек учиб уйга кетдим. Енгил кийинган бўлсам-да на қиш совуғини, на шаҳар шовқинини сезардим.

Ниҳоят бир ҳафта ҳам ўтди. Кунлар олдингидан ҳам совиб, қор Тошкентни оппоқ либосга ўраб, афсонавий бир гўзаллик бахш этди. Минг мулоҳазалар билан дадамнинг ғазалларидан ва беш-олтита ўзимнинг машқларимдан олиб устознинг уйига бордим. Эшикни тақиллатдим. Ҳеч ким жавоб бермади. Эшик очиқлиги учун ҳовлига кирдим. Йўталган бўлдим. Уйдан Собир Абдуллоҳнинг овози эшитилди:

— Киравер. Мен бу ёқдаман.

Овоз келган уйга секин кирдим. Ички хона эшигини очиб мўраладим.

— Кир бу ёққа, Ирфон,— деди устоз.

Салом бериб кирдим. У қалин кийинган, елкасида енгил одеял, дераза олдида курсида ўтирар, қўлида электр иситгич, уни сув иситгичга (чўян батареяга) қаратиб ушлаган, Собир ака ўрнидан қимирламай сўрашди, «келдингми?» деб қўйди. Уйда ҳеч ким йўқ экан, Саодатхон ая Қўқонда, фарзандлари ишда, ўқишда экан. Собир Абдуллоҳнинг айтишича, ертўладаги сув иситгич қозон бузилиб қолибди, батареялардаги сув музлаб ёрилиб кетмасин, деб мана неча соатдан бери навбат билан электр иситгичда уларни иситиб ўтирган экан. Роса ноқулай пайтда келган эдим. Бир оз ўйланиб турдим-да, сув иситгич қозон қаердалигини сўрадим.

Собир Абдуллоҳ қўлидаги электр иситгични батарея олдига қўйди-да, мен билан қўшни хонага чиқди. Ертўлага тушиш йўлини кўрсатди. Пастга тушиб қарасам сув иситгич қозоннинг тагида ёқилган газ олови милтиллаб, ўчиб қоладигандай турибди. Газни ўчирдим-да қозоннинг қурим босган ерларини, туйнугини тозалаб қайта ёқиб кўрдим. Энди олов олдингидан икки-уч марта баланд ёнабошлади. Енгил тортдим. Ертўлада узоқ қолиб кетганимдан хавотир олган Собир Абдуллоҳ зинапоядан қийналиб пастга тушди. Қозон тагидаги оловнинг жонланиб қолганини кўриб юзи ёришди. «Нима қилдинг?» деб сўради. Тушунтирган бўлдим. Сўнг Собир ака менга:

— Бор, қўлингни юв. Чой дамлаб қўйдим бирга ичамиз,— деди.

Қўлимни ювиб, Собир Абдуллоҳнинг кичкинагина ишхонасига кирдим. У ёзув машинкаси олдида ўтирар, столнинг бир чеккасида чойнакда чой, ликопчада яхши туршак, қанд, иккита нон қўйилганди. Шоир бир пиёла чой ичди-да:

— Қани, олиб келган шеърларингни ўқиб кўр-чи,—деди.

Собир Абдуллоҳга ёқиш учун, ўзимча «ғазал» деб юрган машқларимдан ўқий бошладим. Ўқияпман-у секин унга қараб қўяман. Унинг боши тобора эгилиб борар, ўзи оёқ остидаги гиламчадан бир нарса излагандай лоқайд ўтирарди. Бир амаллаб иккинчи «ғазал»ни ҳам ўқидим. Шоир бошини кўтарди. Узоқ менга тикилиб турди-да:

— Бу ғазалларни (менга «ғазал» сўзини қийналиб, ночорликдан айтаётгандай туюлди), қайси баҳрларда ёзгансан?— деб сўради.

Собир Абдуллоҳнинг шеърларимни эшитиб, менга нималар дейишини минг бор ўйлаб, ҳар хил тахмин қилиб кўрган бўлсам ҳам бундай деб сўрашини хаёлимга келтирмаган эдим, довдираб қолдим.

— Билмайман, аруз баҳраларини ўрганган эмасман, — дедим зўрға.

— Билмасанг ёзма, билганингда ёзасан,— деди у менга ҳукм чиқариб.

Мен энди нима қилишимни билмай, олиб келган қоғозларимни йиғиштирдим-да рўзнома орасига қўйдим. Юрагим увишиб кетди. Хонага сукут чўкди. Собир Абдуллоҳ сукунатни бузиб:

— Гапимга хафа бўлма. Тўғри сўз яхши, аввал бироз хафа қилса ҳам фойдаси кейин бўлади. Ёмон гап ёмон, у кони зарар. Мен сенга қийин талабни қўйдим. Балки бу иш сенга оғирлик қилар, чунки уларни бир устоз ўргатмаса мушкул! Яна киши мусиқадан ҳам хабардор бўлиши керак. Лекин сен кўпроқ муҳаммас, ғазал ўқи, ёд ол. Ҳофизларнинг қўшиқларини диққат билан тингла. Булар ҳам тарбиялайди,— деб Собир Абдуллоҳ елкасига одеялни ёпиб, электр иситгични қўлига олди ва кулиб, — юр батареяларни иситамиз,— деди...

Собир Абдуллоҳдай камтарин, мулойим, беозор инсоннинг сўзлари қанчалик тўғрилигини йиллар ўтиб тушундим. Баъзида на қофия, на вазн, на маъноси бўлмаган баъзи «ғазал»ларни ўқиб, Собир Абдуллоҳни эслайман. У ўз сўзларини фақат менгагина айтмагандек туюлаверади.

Урфон ОТАЖОН.

Кейинги пайтда Бекобод районидаги 22-мактабда чет тилларни ўрганишга эътибор кучайди. Айниқса, инглиз тилига қизиқиш ниҳоятда катта. Чунки бу фандан ўқувчиларга халқ маорифи аълочиси, биринчи тоифали муаллима Азиза Дадабоева сабоқ бермоқда. Бу тажрибали ўқитувчининг 24 йиллик фаол меҳнат фаолияти ана шу даргоҳда ўтди. Унинг ташаббуси билан мактабда «Глобус» номли байналмилал дўстлик клуби ташкил этилди. Унинг аъзолари хорижлик тенгдошлари билан хат ёзишиб турадилар. Инглиз тилида мактуб битиш болалар билимларининг ортувига ёрдам беради.

СУРАТДА: Азиза Дадабоева клуб аъзолари билан чет эллик дўстлардан келган мактубни ўқимоқда.

Р. АЛЬБЕКОВ олган сурат.

ХИЗМАТИДАН БАРЧА МАМНУН

Қизириқ тумани марказидаги уч қаватли бинонинг олдида кўркам ва қўғирчоқдек безатилган газета дўкони бор. Бу ер доимо харидорлар билан гавжум. Чунки дўкондор Зания Хўлибоқова ишбилармон аёл. Маънавият ва руҳият чашмаси ҳисобланган бу дўконда харидорларга хизмат кўрсатиш шарафли иш эканлигидан жуда фахрланади. Шу боисдан ҳам у хизмат маданиятини дўндириб қўяди.

Ишчан дўкондор режасини ҳам доимо ошиғи билан адо этмоқда. Чунки унинг ўзи рўзнома ва ойномаларнинг шайдоси. Шу сабаб ҳам маънавият хазинаси ичида ўтирганлигидан хурсанд. Ахир республикада чиқадиган рўзнома ва ойномаларнинг деярли ҳаммасини ўқиш, ҳар кимга ҳам насиб этавермайди-да. Унинг наздида бу ҳам бахтдир.

— Инсон фақат тирикчилик учун яшамайди, —дейди Зания. — Матбуот нашрлари инсониятнинг ҳар қандай шароитда ҳам манқуртга айланишидан сақлаб қолувчи асосий омил эканлигини ҳис этаман. Шу сабабдан менинг касбим ҳам дунёвий аҳамиятга эга эканлигидан фахрланаман. Халқимни эса юксак маданият соҳиби сифатида кўришни истайман. Ана шу қутлуғ орзу йўлида меҳнат қилаётганлигимдан хурсандман.

Т. ЭШКЕЛДИЕВ.

«Мустақил Ўзбекистон тарих саҳифаларида» — республика қомус бош таҳририяти чиқарган китоб шундай деб аталади. Янги китобда Ўзбекистоннинг қадимги даврдан республика янги Конституцияси қабул қилингунга қадар ўтмиши акс эттирилган. Бу нашр кенг доирадаги китобхонларга мўлжалланган. Унда давлатимиз тарихидаги кўпчиликка маълум бўлмаган қизиқарли воқеалар ҳақидаги материаллар бор. Китобда атоқли ўзбек олимлари, шоирлари, мутафаккирлари ҳақида ҳам маълумотлар

ТАРИХИЙ КИТОБ

бор. Шуниси қизиқки, китоб муаллифи А. А Аъзамов физика-математика фанлари доктори, Тошкент давлат дорилфунуни математика факультетининг деканидир. Китоб Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, тарих фанлари доктори А. Муҳаммаджонов таҳрири остида чиқарилди.

Китоб фақат Ўзбекистонликлар учунгина қизиқарли эмас. Бошқа мамлакатлардан олинган буюртмаларга асосан китоб инглиз тилига таржима қилиниб, дастлабки юз минг нусхаси шарқ тарихи билан қизиқувчи хорижий китобхонларга тарқатилмоқда.

ҚУЛГИ ҚУНИ

Чамаси, жиззахликлар ҳаёт қийинчиликларидан кўра кулгидан ўлган яхшироқ деган фикрга келишди. Улар шаҳарда 1 апрелни кулги куни, деб эълон қилдилар. Кулги байрамига бу ерда жиддий тайёргарлик бошланди. Бундай тадбирларни ўтказишда ном чиқарган Одессанинг рақиби пайдо бўлади, деб айтиш учун ҳамма асослар бор.

Маҳаллий «Джизакская правда» газетаси шу хусусда латифалар танловини ўтказишга қарор қилди. Танлов шартларига кўра, латифалар кулгили, одоб доирасида ва замонавий мавзуда бўлиши керак. Жиззахликлар ҳозирги ҳаётимизда латифабоп воқеалар жуда кўп, дейишмоқда. Қийин аҳволдан чиқишнинг энг осон йўли — воқеа-ҳодисаларни ўхшатиб ҳазил-мутойиба қила билишдир.

Газета энг яхши латифаларни мунтазам босиб чиқаради, уларнинг муаллифлари мукофот ва эсдалик совғалари оладилар.

(ЎзА мухбири).

Ҳар кимнинг иймони бутун бўлсин

САВОБДАН ЧЕТДА ҚОЛМАНГ

Деҳқончилик учун ишнинг боши ва охири баҳордан бошланади. Баҳорда барча гиёҳлар яратганга ҳамду санолар айтиб униб чиқади, ўзига озуқа қидиради. Инсон эса унинг озуқасини берувчидир. Кўклам айни уруғ экадиган ва кўчатлар ўтқазадиган пайтдир. Кўчат ўтқазиб, кўкартириб олиш ғоятда савобли иш. Ҳазрати Расулуллоҳ: «бир туп кўчат ўтқазиб, вояга етказган кишига эҳсон ва садақа бўлиб, савоб ёзилади», —деб марҳамат қилганлар. Бу Ҳадиси шарифнинг мазмунини бир оз ўйлаб кўрсак, кўчат ўтқазиш эзгулик, эҳсон, садақа эканлигини тушунамиз.

Ҳар қандай кишининг тасаввуридаги ер аввало Аллоҳнинг мулкидир. Шунинг учун ҳар бир деҳқон ерни ўз тасарруфидаги омонат эканлигини унутмаслиги керак. Ҳазрати Расулуллоҳ: «Кимнинг қўлида ер бўлса, уни парвариш қилиб экин эксин, агар парваришлаб, экин эка олмаса, ижарага берсин» деганлар. Чунки инсон ердан ўз ризқу рўзини топиб, оиласини, юртини боқади. Ер ҳосилдорлиги жиҳатидан ҳар хил бўлади. Шуни ҳисобга олган ҳолда ижара ҳақи белгиланади. Юқорида айтилганидек, Расулуллоҳ: деҳқонни иззат-ҳурмат қилдилар ва сийладилар. Саъдибни удода деган саҳобанинг қавариб кетган қўлларини ўпдилар ва: «Аллоҳ таолло шундай қўлларни яхши кўрадилар», — дедилар. Чунки ҳар қандай юртнинг маъмурчилиги деҳқоннинг ғайратига ва меҳнатига боғлиқдир. Деҳқон ерга кўнгил қўйиб, халққа ризқ-рўз улашади. Қачонки, у ердан кўнглини узса, элда танглик ва очарчилик бошланади. Демак, биз ҳам деҳқонни улуғлайлик, унга барча шароитни яратиб берайлик, бутун тирик мавжудот учун ризқ-насиба улашувчи бободеҳқонни, чорвадорни ҳурмат қилайлик. Аввало, унинг рўзғори тўкин бўлишини ўйлайлик, ана шунда юртимиз тўқ, фаровон бўлади.

БЕҒУБОР ҚАЛБ СОҲИБИ

Ҳадис ва оятларда халқ ўртасида осойишталикни барқарор сақлашга катта ўрин берилган. Инсон қабила, халқ ва элат қилиб яратилган бўлса-да, унинг келиб чиқиш илдизлари бир хил. Ўзаро тинч-тотув яшаш, яхши алоқада бўлиш ва ҳамкорлик қилиш учун ҳам у гуруҳларга бўлиб яратилгандир. Аллоҳ таоло мўминларга қарата: барчангиз тинчликка интилинг, шайтонга эргашманг, яратгандан қўрқинг, шунда Сиз нажотга ва Аллоҳнинг розилигига эришасиз, — дейди.

Ҳар бир мусулмон киши бу улуғ ғояларнинг инсон учун нақадар қимматли эканини тушуниб етади ва унга амал қилади. Муборак ҳадисларда кишиларнинг диний эътиқоди ва миллий келиб чиқишидан қатъий назар, уларга адолат билан муомала қилиш буюрилган. Шунинг учун шариатда муносабатлар фақат ўзаро хайриҳоҳлик ва келишув орқали олиб борилиши кераклигига катта аҳамият берилади. Оятлар халқларни дўстликка даъват қиларкан унинг сабабларини ҳам кўрсатиб беради; бир қавм иккинчи бир қавмнинг айбини қидирмасин ва масхара қилмасин, дейилади. Айни пайтда муборак ҳадисларда барча миллат кишиларининг ҳуқуқларини таъминлаш зарурлиги таъкидланган. Ҳазрати Расулуллоҳ: кимки ўз паноҳида яшаётган ғайридин инсонга ноўрин озор берса менга озор бергандек бўлади, деганлар.

Халқларнинг ўзлигини англаши улар ўртасида ҳамжиҳатлик ва бирликни мустаҳкамлайди. Ижтимоий ва миллий барқарорликка эришиш — адолат йўлидир. Барқарорлик бўлмаса халқ ҳаёти осойишталикда ўтмайди. Ибодат эса осойишталик, тинчлик, хотиржамлик рамзидир. Муқаддас китобларда жанжал ва низоларнинг олдини олувчиларга таҳсин ва офаринлар айтилади. Фақат шу эмас, Расулуллоҳ замонларида кишилар ўртасидаги муносабатлар шундай эдики, ҳар бир инсон ўз фикрини очиқ ва дадил айта олар, унинг фикри эса саҳобалар томонидан ҳурмат қилинар эди. Шу йўл билан асрлар оша тўхтовсиз урушиб келган қабилалар ўзаро дўстликка эришганлар.

Дунёда мулойим табиат кишининг дилидек беғубор қалб бўлмайди. Бундай қалбда ақл ва фаросат, виждон ва иймон устивордир. Энг асосийси бундай инсон бировга заррача ёмонликни раво кўролмайди. Аллоҳ мулойимлик ва юмшоқликни яхши кўради ва қаттиқликка қараганда мулойимликка кўпроқ хайрли натижаларни беради.

Салим МЕЛИҚУЛОВ.

ОИЛА ҲАМ БИР ВАТАН

Оила қуриш қадимдан вожиб амаллардан ҳисобланади. Никоҳ билан эру хотин бўлиш Аллоҳ томонидан буюрилган муқаддас қонундир. Ҳар қандай маданийлашган кишилик жамияти ҳам оилалардан таркиб топади. Шунинг учун ҳам оила жамиятни ташкил этади. Инсон биринчи бор ўз ватани, халқи ва дини олдидаги бурчни ўз хонадонида англайди. У катталарга нисбатан ҳурмат ва итоатли, кичикларга нисбатан раҳмшафқатли бўлишни ўрганади.

Агар инсон оиладаги ўз бурчини яхши билса, тақводор бошлиқ топшириқларини чин дилдан бажаришни одат қилса, демак у жамиятда ҳам ўзини худди шундай тутади. Қолаверса, жамиятнинг соғлиги ҳар бир оиланинг соғлом бўлиши билан чамбарчас боғлиқдир. Яхши тарбия ва соғлом оилалардан таркиб топган жамият нафақат соғлом, балки афзал жамият ҳисобланади.

Оятларда оиланинг жамиятдаги аҳамияти ҳақида талай фикрлар баён этилган. Соғлом оилада яшаган инсон ўзи хизмат қиладиган даргоҳда ҳам иш жойини покиза, саранжом-сариштa тутади. Иш вақти тугагач, дўстлар билан хайрлашиб уйига равона бўлади. Йўлда иложи борича тўхтамасликка ҳаракат қилади. «Ассалому алайкум яхшимисизлар?» дея очиқ чеҳра, ширин сўз, хушмуомалалик билан хонадонига кириб келади.

Тарбияланган оиланинг уй бекаси хонадон соҳибини хушчақчақлик билан кутиб олади. Унга меҳрибонлик кўрсатади. Турмуш ўртоғи ишдан келганида аёлнинг уйда бўлмоғи шарт, Ана шундай оилада тартиб-интизомли, ўқимишли фарзандлар тарбияланади.

Хожи Авазхон ҲАЙДАР ўғли.

ҚЎРИК-ТАНЛОВГА МАРҲАМАТ!

Серқуёш республикамиз мустақил мамлакат сифатида жаҳон ҳамжамияти давлатлари қаторидан ўрин олганидан бери ўтган қисқа даврда Ўзбекистоннинг обрў-эътибори янада ошди. Ҳозирги пайтда ўнлаб давлатлар билан иқтисодий, маданий алоқалар тобора кенгайтирилмоқда, ҳамкорликнинг янги-янги қирралари намоён бўлаяпти. Республикамиз ўзининг истиқлол ва тараққиёт йўлини белгилаб олиб, ҳар жабҳада унга содиқ эканлигини тасдиқламоқда. Иқтисодий жиҳатдан ривожланиш, маънавий баркамолликка эришиш, умуминсоний қадриятларни қарор топтириш, бугунги кунда мамлакатимиз раҳбарияти, барча меҳнаткашларининг дил муддаосига айланган.

Республикамизда бўлаётган ўзгаришларни, бозор муносабатларига босқичма-босқич ўтиш жараёнида аҳолини ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилиш соҳасида қўрилаётган тадбирларни, маданий-маърифий жабҳалардаги ажойиб янгиликларни, Ўзбекистон бутун жаҳон томонидан эътироф этилаётганлигини оммага ҳозиржавоблик ва изчиллик билан етказиш алоҳида аҳамиятга эга. **Шуларни ҳисобга олиб «Қишлоқ ҳақиқати» газетаси таҳрир ҳайъати журналистлар, ёзувчилар, шоирлар ва бошқа ижодкорлар иштирокида кўрик-танлов ўтказишга қарор қилди.** Иқтисодиёт, ижтимоий турмуш, маданий-маърифий мавзуларда ёзилган туркум мақолалар, махсус саҳифалар, очерклар, лавҳалар, давра суҳбатлари, олға боришимизга тўсқинлик қилаётганлар ҳақидаги фельетонлар, замондошларимизнинг орзу интилишлари, ички кечинмалари бадиий бўёқларда тўлақонли талқин этилган ҳикоялар, назмий асарлар «Қишлоқ ҳақиқати» кўрик-танловига» рукни остида мунтазам равишда чоп этиб борилади. **Қаламкашларни рағбатлантириш мақсадида ҳар ой охирида кўрик-танловнинг маълум қисмига якун чиқариб, ғолибни келгуси ойнинг бошида газета саҳифаларида эълон қилиб бориш мақсадга мувофиқ деб топилди. Эътироф этилган муаллиф ёки муаллифлар гуруҳи 2 минг сўм пул мукофоти билан тақдирланади.**

Маълумки, «Қишлоқ ҳақиқати» газетасини нашр этиш ҳақида 1973 йилнинг учинчи чорагида қарор қабул қилиниб, 1974 йилнинг 1 январидан мунтазам равишда босиб чиқарилмоқда. Демак, газетамиз йигирма йиллик ўзига хос сана бўсағасида турибди. Шу давр мобайнида таҳририятимиз ўз теварагига юзлаб, минглаб жамоатчи мухбирларни, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг билимдон мутахассисларини, маданий-маърифий жабҳаларнинг жонкуярларини жипслаштирди. Қарийб йигирма йилдан бери биз билан ҳамкорлик қилиб келаётган муаллифларимиз кўпчиликни ташкил этади. Улар сафига янги-янги кўмакдошларимиз — жойлардаги кўзқулоғимиз, яқин маслаҳатчию елкадошларимиз қўшилмоқда.

Таҳрир ҳайъатимиз жамоатчи мухбирларни, қалам тебратувчи мутахассисларни, газета фаолларини янада кенг жалб этиш мақсадида улар ўртасида ҳам кўрик-танлов ўтказишга қарор қилди. Унинг натижалари ҳам ҳар ой охирида чиқарилиб, келгуси ой бошланишида газетада эълон қилинади. Долзарб мавзуда ёзилган мақола, очерк, лавҳа, фельетон ёки танқидий материалларнинг муаллифларини тақдирлаш учун **ҳар ойда бир ярим минг сўмлик пул мукофоти белгиланди. Шунингдек, фотомухбирларни ҳам алоҳида кўрик-танловда иштирок этишга таклиф этамиз.** Замондошларимизнинг ҳаёти тўлақонли ва ёрқин акс эттирилган фотосуратлар, бир туркумни ташкил этувчи суратли лавҳаларнинг муаллифлари ой сайин рағбатлантирилиб борилади. **Бу танлов ғолиби минг сўм пул мукофоти билан тақдирланади.**

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг

ТАРҒИБОТ-ТИЖОРАТ ХИЗМАТИ

Станок балансировочный „eldis-1200"

КОРХОНА

Тошкент шаҳридаги омбордан
автосервис учун
қуйидаги махсус автоускуналарни

СОТАДИ:

мувозанатлаш дастгоҳи;
шиналарни ўрнатиш ва бўшатиб олиш мосламаси;
ғилдиракларнинг жойлашувини ростловчи кўтаргичсиз стенд;
шиналарни таъмирлаш (вулканизациялаш) мосламаси;
энг аъло (супер) асбоб;
зарядлаш-қувватлантириш қурилмаси;
патронсиз—электр парма (дрель);
гидравлик исканжа;

гидравлик усулда шиналарни ўрнатиш ва бўшатиб олиш мосламаси;
тўрт устунли кўтаргич;
икки устунли кўтаргич;
пайвандлаш аппарати;

Тўлов усули—турлича. Олдиндан 100 фоиз ҳақ тўланади, Тошкент шаҳридан буюртмачининг ўзи олиб кетади.

Мулоқот телефонлари: 34-25-81, 34-66-44.
Манзилимиз: 700099, Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 118-уй, 607-хона, «Шаҳристон» бекати (янги телеминора ёнида).

Бош муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

Рўзнома таҳрир ҳайъати: Н. ҚАЮМОВ, М. ИСЛОМОВ, М. МИРЗАЕВ, Ҳ. РАҲМАТИЛЛАЕВ, М. ҚАЮМОВ, (бош муҳаррир ўринбосари). С. САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), О. ҒОФУРОВ, (масъул котиб), Н. ОРИФЖОНОВ, Т. СОЛИЕВ, Р. ТУРСУНОВ, К. РИХСИЕВ, Э. ИБРОҲИМОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, «Ўзплодовошчвинпром» концерни, Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, «Қишлоқ ҳақиқати» журналистлари жамоаси.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Муҳаррир ўринбосарлари —33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб—33-09-93, Масъул котиб ўринбосарлари—32-56-25. Деҳқончилик бўлими—32-56-35, 32-54-51, 33-09-93. Қайта ишлаш саноати бўлими—32-56-31. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 32-56-34. Чорвачилик бўлими—32-56-22. Мелиорация ва қишлоқ қурилиши бўлими — 32-56-33. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 32-56-36, 33-09-93. Ахборот ва спорт бўлими — 32-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 32-54-49, 32-54-52. Безатиш бўлими — 32-58-79.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг босмахонаси. Ленинград кўчаси, 32. Нашр кўрсаткич — 64.602. 1 2 3 4 5 6

Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди — 20.00 Буюртма Г—6?